

Vlaams
Parlement

vergadering **C212**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

van 28 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het groeipad in de ouderen- en gezinszorg - 1716 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de werking van InterCAP - 1729 (2014-2015)	10
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over buddywerking in vrijetijdsvorgorganisaties voor personen met een handicap - 1742 (2014-2015)	16
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpassingen in de voorschoolse kinderopvang - 1744 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de veranderingen in de kinderopvangsector - 1746 (2014-2015)	18
VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van de Diensten Ondersteuningsplan (DOP) en het aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen - 1786 (2014-2015)	25
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de 'Gids naar een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren' - 1788 (2014-2015)	30
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over seniorenwoningen - 1798 (2014-2015)	35
VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het elektronisch toezicht - 1806 (2014-2015)	39
VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang en begeleiding van geïnterneerden die de forensische psychiatrische centra verlaten - 1823 (2014-2015)	42
VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de afrekening voor kinderopvang voor het jaar 2014 - 1839 (2014-2015)	45
VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de subsidie voor het basisaanbod voor de buitenschoolse opvang - 1863 (2014-2015)	47

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het groeipad in de ouderen- en gezinszorg – 1716 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, minister, collega's, ik diende deze vraag al een tijdje geleden in, en ik besef dat ze op een aantal punten achterhaald is. Vorige week hebben we daarover al een hoorzitting gehouden, en vorige vrijdag is ook een regeringsbeslissing over de erkenningskalender in de woonzorgcentra (WZC) genomen. Op maandag 23 maart ontvingen alle leden van de commissie een brief van de koepels, de vakbonden en de gebruikersorganisaties uit de ouderen- en gezinszorg. De organisaties trekken opnieuw aan de alarmbel over de moeilijke financiële situatie van de sector, die sowieso al voor grote uitdagingen staat ten gevolge van de toenemende vergrijzing. Ze kaartten in de brief een aantal problemen aan: de almaar stijgende gemiddelde zorgzwaarte van bewoners in woonzorgcentra, de animatiesubsidies die op de helling staan en de onzekerheid over de infrastructuursubsidies. De organisaties stellen dat ze niet weten hoe ze moeten voortwerken als er onvoldoende wordt geïnvesteerd en een aantal besparingen niet worden getemperd.

De organisaties vragen duidelijkheid over het budget waar de sector in de komende jaren zal kunnen op rekenen. Ze stellen ook enkele belangrijke vragen over de toekomstige noden en de overeenkomstige budgetten. Ze willen de planning en het groeipad kennen waarmee de Vlaamse Regering werkt. Het is uiteraard belangrijk dat we realistische inschattingen kunnen maken over toekomstige zorgnoden, zodat we de adequate groeipaden ernaartoe kunnen uitwerken. Zoals het kenniscentrum eerder al aangaf, spreekt het bijvoorbeeld voor zich dat doorgedreven investeringen in de thuiszorg de druk op de residentiële zorg kunnen doen afnemen. Als we dat niet doen, dan zal de vraag voor opnames in de woonzorgcentra heel sterk blijven toenemen.

– De heer Bart Van Malderen treedt als voorzitter op.

Minister, welk groeipad hanteert u voor de sector, uitgesplitst per deelsector? Ik heb het dan zowel over de woonzorgcentra als over de thuiszorg. Zullen hiermee alle noden worden gelenigd of zal er een tekort in het zorgaanbod blijven bestaan? Vorige vrijdag heeft de Vlaamse Regering de erkenningskalender goedgekeurd. U kondigde aan om iets meer dan 8000 plaatsen in de woonzorgcentra bij te creëren. Alle initiatieven voor 2015-2016 zullen worden erkend. Voor 2017-2018 is er nog onduidelijkheid over de criteria. Als alles is gerealiseerd, zullen de tekorten dan zijn weggewerkt? Aansluitend bij deze vragen wil ik weten welke parameters worden gehanteerd om de toekomstige noden vast te stellen. Doet u dat aan de hand van het werk van het kenniscentrum? Gaat u uit van een groei in de gezinszorg, of doet u dat niet? Hoe wordt de verdeling onder de verschillende deelsectoren vastgelegd? Hoe worden de overeenkomstige budgetten bepaald?

Ten slotte ook dit: vorige week lieten de initiatiefnemers weten dat er nog niet met u is overlegd. De hoorzitting was boeiend. Is inmiddels al een overleg met hen gepland, zodat u hun bezorgdheden kunt meenemen? Ik zal niet de zes conclusies en aanbevelingen in hun presentatie voorlezen. Kunt u daar evenwel al op reageren? Dat zou helpen om daarover geen aparte parlementaire vraag te moeten indienen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik wou hier niet het woord vragen, maar omdat de collega de erkenningskalender en de communicatie van de Vlaamse Regering daarover vermeldt, wil ik toch een vraag stellen. De beslissing is er nu om in bijkomende erkende plaatsen in de woonzorgcentra te voorzien. De planning voor de jaren 2015 tot 2018 is opgemaakt. Het roept vragen op over de onduidelijkheden inzake de financiering van de infrastructuurwerken. De heer Van Malderen had het daarover ook in de pers, toen hij stelde dat erkenningen goedkeuren zonder dat er plaatsen worden gecreëerd een maat voor niets is. Dat is een voorbarig standpunt. U voert het werk uit dat u hebt beloofd uit te voeren. U geeft een duidelijk perspectief inzake de erkenningen. Toch heb ik een concrete vraag: is het realistisch om ervan uit te gaan dat deze erkenningskalender zal toestaan om daadwerkelijk die plaatsen te creëren?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, het is natuurlijk juist dat ook het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin inspanningen heeft geleverd, gelet op de financiële toestand. Ook 2016 wordt een moeilijk jaar. We hebben evenwel toch ook in een aantal groeipaden voorzien. Het is juist dat we in de meerjarenanalyse – die in het Vlaams Parlement ter beschikking is – voor gezinszorg voorzien in een groei met 2,5 procent bij constant beleid, en dat vanaf 2017. We hebben ook geprobeerd om de besparingen in de verschillende sectoren op maat van de sectoren te maken. Zo is in overleg met de sector gezinszorg en aanvullende thuiszorg beslist om de besparing voor die sector in 2015 op een bijzondere wijze door te voeren: gedeeltelijk besparen op de werking – zoals ook voor de andere sectoren geldt – en in belangrijke mate ook besparen door taakuitzuivering. Dat heeft ervoor gezorgd dat de vermindering van het urencontingent gezinszorg voor het grootste gedeelte werd gecompenseerd met extra tewerkstelling van mensen voor logistieke taken in de aanvullende thuiszorg. Zo hebben we geprobeerd om het aanbod zo goed mogelijk overeind te houden, ondanks de budgettaire inspanningen.

We denken dat dit een goede zaak is, want het laat de diensten toe om met respect voor afgesproken zorgdoelstellingen poetstaken die nu nog worden uitgevoerd door verzorgend personeel, te laten verstrekken door logistieke medewerkers. De kostprijs van een uur aanvullende thuiszorg is immers lager dan een uur gezinszorg. Dankzij deze taakuitzuivering met respect voor afgesproken zorgdoelstellingen wordt een besparing gerealiseerd zonder dat capaciteit en zorgkwaliteit worden afgebouwd. We wensen de aanvullende thuiszorg voor te behouden aan wie zwaar zorgbehoevend is of in combinatie met gezinszorg aan te bieden. De aanvullende thuiszorg wordt op die manier een volwaardig onderdeel van de geïntegreerde zorg voor zorgbehoevenden. In die context kan ook de volgende jaren nog worden gedacht aan een taakuitzuivering bij gezinszorg ten voordele van de aanvullende thuiszorg.

De programmatie van de gezinszorg geeft een indicatie van de nood aan gezinszorg. De programmatiecijfers worden berekend op basis van de leeftijd van de inwoners van Vlaanderen en Brussel. Voor elke inwoner in een bepaalde leeftijdsgroep wordt in een bepaald aantal uren gezinszorg voorzien. Hoe ouder de personen in de leeftijdsgroep, hoe hoger het aantal uren gezinszorg. Voor de toepassing van de programmatiecijfers wordt uitgegaan van de bevolkingsprojectie van het jaar dat volgt op het jaar waarop de programmatie betrekking heeft. De programmatie voor gezinszorg is nog niet volledig ingevuld. De invulling bedraagt ongeveer 75 procent. Regionaal zijn er inzake de invulling verschillen. De invulling van de programmatie wordt bekeken tot op het niveau van een regionale stad, zoals gedefinieerd in het Zorgregiodecreet van 23 mei 2003.

Tijdens de voorbije jaren was voor de toekenning van bijkomende uren gezinszorg de invulling van de programmatie in de regionale stad een belangrijke

factor. De gehanteerde verhoudingen tussen de regionale steden hielden voor 80 procent rekening met de invulling van de programmatie voor gezinszorg en voor 20 procent met de invulling van de programmatie voor residentiële zorg. Voor de woongelegenheden in de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf berekent het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid jaarlijks de programmatiecijfers per gemeente. De programmatiecijfers zijn gebaseerd op de bevolkingsprognose – op een schatting van hoeveel de bevolking in Vlaanderen de komende jaren zal aangroeien of verminderen. We kijken daarvoor 5 jaar vooruit. Het programmacijfer bepaalt hoeveel woongelegenheden er nodig zijn in de komende 5 jaar. De programmatie wordt berekend per gemeente of regio. Hoe wordt 'een regio' gedefinieerd? Voor een gemeente met minder dan 10.000 ouderen neemt men de gemeente en de aangrenzende gemeenten, met uitzondering van die aangrenzende gemeenten met meer dan 10.000 ouderen waarvan het programmacijfer overschreden is; voor een gemeente met 10.000 ouderen of meer neemt men de gemeente zelf.

De programmatieregels voor de woongelegenheden in woonzorgcentra verwijzen naar het aantal woongelegenheden per leeftijdscategorie vanaf 65 jaar. De realisatiegraad van de programmatie bedraagt op dit ogenblik 75,4 procent. Het nog te realiseren aantal woongelegenheden in woonzorgcentra bedraagt 24.103 in 2015. Hiervan zijn er reeds 18.184 vergund. Er is nog een programmatorische ruimte van 6103 woongelegenheden of 6,18 procent.

De programmatieregels voor de woongelegenheden van de centra voor kortverblijf verwijzen eveneens naar het aantal woongelegenheden per leeftijdscategorie vanaf 65 jaar. De realisatiegraad van de programmatie bedraagt hiervoor op het ogenblik 64 procent. Nog 1150 woongelegenheden in centra voor kortverblijf moeten daarvan gerealiseerd worden. Hiervan zijn er reeds 932 vergund, en is er nog een programmatorische ruimte van 218 woongelegenheden of 6,87 procent.

Voor de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf wordt het beschikbare budget – voor het verleden is dat een RIZIV-financiering – in belangrijke mate bepaald door de dotatie vanuit de federale overheid en de financieringsmogelijkheden binnen het RIZIV. Tot nog toe werd de programmatie dus ingevuld op basis van de ruimte die er binnen de sociale zekerheid was.

Voor de bijkomende erkenning voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf op de werkingsmiddelen ouderenzorg werd het systeem van erkenningskalenders ingevoerd, omdat we nu zelf voor de financiering verantwoordelijk zijn. Houders van voorafgaande vergunningen voor nieuwe capaciteit moeten vóór 1 januari van het tweede jaar vóór de geplande ingebruikname van extra capaciteit aan het agentschap laten weten in welk trimester ze de capaciteit in gebruik willen nemen. Afhankelijk van de middelen die de Vlaamse Regering heeft uitgetrokken, wordt het gevraagde trimester voor erkenning al dan niet verschoven. Het invoeren van deze kalender was nodig om de gevolgen van de zesde staats-hervorming voor de ouderzorg te kunnen opvangen. We zijn niet alleen bevoegd voor de erkenning, maar ook voor de financiering en de prijsreglementering van voorzieningen. De erkenningskalender maakt het mogelijk de evolutie van het residentieel aanbod in de toekomst af te stemmen op de budgettaire mogelijkheden, de demografische evoluties en de maatschappelijke tendensen.

Op 1 januari 2015 waren er dus 18.184 voorafgaande vergunningen afgeleverd. De initiatiefnemers dienden eind 2014 voor 10.503 woongelegenheden in woonzorgcentra en 515 woongelegenheden in centra voor kortverblijf een aanvraag tot opname in de erkenningskalender in. We hebben in samenwerking met het agentschap en op basis van de door het federale Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg ingeschatte nood en intussen effectief ingediende erkenningskalenders

voor 2015, 2016 en 2017, een voorstel voor de jaarlijks te erkennen capaciteit uitgewerkt. Vorige week vrijdag heeft de regering beslist dat voor de jaren 2015 en 2016 alle ingediende erkenningskalenders worden toegekend. Dat wil zeggen dat de Vlaamse Regering zich verbindt tot een driejarenplanning voor de aangroei van woongelegenheden in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. In 2015 gaat het over 2348 woongelegenheden en voor 2016 over 3287 woongelegenheden. Voor de 5383 erkenningskalenders die voor 2017 werden ingediend, worden de prioriteitscriteria toegepast zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 2013 en goedgekeurd voor de jaren 2017 en 2018 en dit voor maximum 1389 woongelegenheden per jaar. Er komt dus geen interpretatie aan te pas. Het besluit dat we in die periode hebben opgemaakt en waarover we met de sector hebben overlegd, bevat de criteria die onze administratie hanteert om te bepalen wie wel en niet in aanmerking komt. Dat alles is natuurlijk gebaseerd op de behoefteraming van het Kenniscentrum, op de uitbreidingen die de voorbije jaren zijn uitgevoerd en op de uitbreidingen die voor 2015 en 2016 zijn aangekondigd.

Ook na 2018 blijven investeringen in de ouderenzorg noodzakelijk. Bovendien zullen we het huidige besluit in de loop van het jaar wellicht aanpassen. We zitten daarvoor al met de sector rond de tafel.

De komende jaren maken we uiteraard werk van een hedendaags ouderenbeleid dat inspeelt op de noden en vragen van ouderen die zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen, op de medische en technologische vooruitgang in de sector en de ontwikkelingen in de Vlaamse sociale bescherming, waarvan de ouderenzorg een deel zal zijn. We moeten ons ervan bewust zijn dat een loutere uitbreiding van het bestaande residentiële aanbod een onvoldoende antwoord biedt op de uitdagingen waar we in Vlaanderen voor staan. Samen met alle betrokkenen zullen we een meersporenbeleid voeren. Daarin zullen vraaggestuurde zorg op maat in de vertrouwde omgeving, keuzevrijheid, flexibiliteit, kwaliteit en betaalbaarheid uiteraard cruciale begrippen zijn. We zullen daarbij proberen prioriteit te geven aan personen met grote zorgnoden. Dat is een behoorlijke uitdaging, ook voor gebruikers en voor de sector zelf.

Mensen met voorafgaande vergunningen die in deze periode niet zijn opgenomen in de erkenningskalender, zullen later, uiteraard binnen de budgettaire mogelijkheden en de contouren van de nieuwe inzichten en initiatieven die we in overleg met de koepels en de betrokkenen ontwikkelen, de mogelijkheid krijgen om hun voorafgaande vergunningen om te zetten in een klassieke exploitatie van bijkomende woongelegenheden of te kiezen voor reconversiemogelijkheden. Dat staat ook in het regeerakkoord en de beleidsnota aangekondigd.

De programmatieregels voor de dagverzorgingscentra verwijzen ook naar het aantal centra per leeftijdscategorie vanaf 65 jaar. Er moet ten minste één dagverzorgingscentrum per gemeente zijn. Op dit ogenblik bedraagt de realisatiegraad 59 procent. Dat betekent dat er nog 151 centra moeten bijkomen. Voor 114 daarvan is er een voorafgaande vergunning. Binnen het budget moeten die centra de financiële ruimte krijgen om op te starten en te draaien. In de programmatie hebben we nog ruimte voor 37 nieuwe initiatieven. Voor de dagverzorgingscentra is de erkenningskalender niet van toepassing. Dat betekent dat initiatiefnemers nog een voorafgaande vergunning kunnen aanvragen.

Voor de residentiële ouderzorg en de centra voor kortverblijf hebben we de groei van de programmatie al enkele jaren geleden on hold gezet en geven we geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer. De programmatie voor een bepaald jaar is gebaseerd op de bevolkingsprojecties van vijf jaar later. Zodra de infrastructuur gerealiseerd is, kan de erkenning worden aangevraagd en worden de werkskosten daarvoor ingeschreven.

Voor assistentiewoningen bestaat sinds 2009 geen programmatiernorm meer en kan men dus vrij initiatieven nemen. Dat er geen overleg zou zijn met de betrokkenen, vind ik een eigenaardige uitspraak, want we hebben vrij intens overleg met alle sectoren die daarin een rol spelen, zowel met de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg, als met de residentiële ouderenzorg. De agenda voor dat overleg wordt samen met de betrokkenen opgesteld. Het urencontingent gezinszorg, de budgettaire mogelijkheden en de taakuitzuivering, om maar enkele onderwerpen te noemen, komen daarbij aan bod. Ook met de koepelorganisaties van de ouderenzorg is er zeer regelmatig overleg en kijken we nu hoe we tegen het einde van het jaar een nieuwe reglementair kader kunnen uitwerken en welke mogelijkheden van reconversie we hebben.

Ik wil nog kort iets zeggen over de capaciteit. De mensen die gemeld hebben dat ze hun instelling willen openen, beschikken ook effectief over de nodige gebouwen. De capaciteit die we hebben goedgekeurd en die ook budgettaire implicaties voor de begroting heeft, heeft niets te maken met een vraag naar investeringsmiddelen voor nieuwe infrastructuur.

Neen, diegenen die zich hebben gemeld, zijn ervan overtuigd dat ze inderdaad opengaan, en die van 2015 en 2016 zijn al aan het bouwen. Het is niet zo dat die nu zitten te wachten op VIPA-geld. Voor deze vraag is dat niet de kwestie.

Wat me wel een issue lijkt te zullen worden, is dat je nog een aantal mensen hebt die houder zijn van voorafgaande vergunningen en die nog niet in deze kalender zijn ingepast. We zullen daarover ook met de sector aan tafel zitten. Zoals gezegd, zullen we bekijken op welke manier we daar perspectieven voor kunnen organiseren. Dat kan een maatregel van reconversie zijn. Dat kunnen andere formules zijn. We zijn dat met hen aan het bekijken, om te weten op welke manier we hun verwachtingen als houder van een voorafgaande vergunning daadwerkelijk een concrete realisatie kunnen geven in de ontwikkeling van de ouderenzorg.

Wat de VIPA-investeringsproblematiek betreft, we zijn ook nu met de sector in gesprek om te gaan naar een alternatief financieringssysteem, dat uiteraard ESR-compatibel moet zijn. Wellicht zal dat een systeem worden waarbij we werken met forfaits per plaats of per onderdeel van de infrastructuur. Daardoor kunnen we, denk ik, het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) ervan overtuigen om mee te doen aan een formule die aanvaardbaar is. Daardoor kunnen we ook voor een aantal investeringsvragen in de sector een techniek aanwenden die toelaat om dat ook budgettair op een goede manier in te passen. Ik spreek daar met voorzichtigheid over, omdat we daarover aan het overleggen zijn met de sector. Ik heb dat hier al een paar keer aangekondigd. Die taskforce bevindt zich nu in een fase van concretisering met betrekking tot de sector van de ouderenzorg, maar uiteraard moet dat binnen de regering nog zijn beslag krijgen en moet dat ook met het INR voldoende worden afgetoetst, en dan moet het uiteraard in de budgettaire kalender worden ingeschoven. We zijn echter, denk ik, op een moment gekomen dat we met de sector over een formule spreken die we daarvoor wellicht zullen kunnen gebruiken.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik dank u voor de vele informatie en het gedetailleerde antwoord. Ik maak me wel zorgen. We weten dat er een wisselwerking is tussen gezinszorg en woonzorgcentra: als mensen thuis kunnen blijven, gaan ze minder naar het rusthuis; als mensen naar het rusthuis gaan, is er minder thuiszorg nodig. Qua ondersteuning om ervoor te zorgen dat mensen langer thuis kunnen blijven, is die gezinszorg cruciaal. U maakt zich sterk dat er door de taakuitzuivering geen afbouw zal zijn ter zake.

Dat wil zeggen dat we op dat vlak niet naar een spectaculaire groei gaan, terwijl er eigenlijk nood is aan een sterke groei. U zegt zelf dat er een regionaal verschil is. In een aantal regio's is er echt veel te weinig gezinszorg om de noden daadwerkelijk te kunnen lenigen. We kunnen niet alles van mantelzorgers verwachten. Die gezinszorg is nodig om mensen langer in hun eigen omgeving te houden.

Tegelijkertijd zegt u met betrekking tot de woonzorgcentra de beoogde capaciteit niet te halen. We hebben nu 75 procent van de nodige capaciteit. Er zouden 24.000 bedden nodig zijn. Als we alles optellen van 2015, 2016 en 2017, dan zal men daar onvoldoende antwoord op kunnen geven. Dat zegt u zelf. Voor 2017 zijn er voor ongeveer 5300 plaatsen vergunningen aangevraagd in de erkenningskalender. Het ging snel, maar als ik het goed heb begrepen, zullen er voor 2017 en 2018 1389 plaatsen zijn. Dat betekent dat ongeveer de helft van die mensen een erkenning kunnen krijgen. We hebben dus woonzorgcentra die zich sterk maken, zoals u zelf zegt, dat ze in de infrastructuur kunnen voorzien of al hebben voorzien, maar men zal slechts de helft van die plaatsen invullen, want de erkenningskalender geeft niet meer ruimte ter zake. We hebben dus de mogelijkheid voor extra rusthuizen, maar we bieden die niet, om budgettaire redenen, terwijl we weten dat er een tekort is. Ik vind dat een vrij perverse manier van redeneren: we weten wat we er te weinig hebben, we hebben mensen die het willen doen, maar er is helaas geen geld. U zegt dus eigenlijk zelf niet de middelen te hebben om de eigen vooropgestelde doelstelling van 24.000 bedden waar te maken. Dat vind ik zeer jammer, want we weten dat we dan de komende jaren met wachtlijsten geconfronteerd zullen blijven.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dat is natuurlijk niet correct. Kijk, de programmatie van het kenniscentrum wat de behoeften betreft, loopt tot het jaar 2025. Het tempo waaraan wij nu nieuwe capaciteit zullen openen, is ongezien. Ongezien.

Het klopt dat we door de staatshervorming een afstemming zullen moeten maken tussen een vroeger – bij wijze van spreken van voor mijn tijd – instrument van voorafgaande vergunningen en de realiteit dat we de budgettaire consequenties daarvan moeten dragen. Vroeger was het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) daarvoor verantwoordelijk. Men heeft lange tijd die afstemming gedaan op basis van protocollen afgesloten tussen de bevoegde Vlaamse minister en de RIZIV-verantwoordelijke om die groei ongeveer te kunnen inschatten. Als het echter gaat over het aantal plaatsen dat we de volgende jaren openen, eerlijk gezegd, er zijn mensen in de sector die ervoor waarschuwen dat dit voor het trainen van personeel enzovoort een tempo is dat we op die manier niet kunnen volhouden. Dit is een krachttoer wat capaciteitsuitbreiding betreft. We zullen een afstemming moeten maken tussen voorafgaande vergunningen en de manier waarop die ontwikkelingen in de ouderenzorg verder kunnen plaatsvinden. Daarover hebben we afspraken met de sector.

We zullen onze reglementering ook moeten aanpassen. We zullen dat systeem van die erkenningskalender in deze vorm niet kunnen blijven volhouden. We zullen dat anders moeten doen. We zullen dat echter ook moeten inpassen in een verruimde visie op het ouderenbeleid. Ik denk dat iedereen het er toch over eens is dat we dit ook ruimer zullen moeten bekijken dan alleen maar de vraag beantwoorden door voortdurend nieuwe residentiële capaciteit te organiseren. Ook andere vormen van ouderenzorg zullen kansen moeten krijgen. We zullen op dat vlak moeten innoveren. We zullen dat ook in relatie tot de thuiszorg moeten zien.

Met betrekking tot de thuiszorg is uw verhaal ook niet helemaal waar. Het klopt dat we met betrekking tot de gezinszorg twee moeilijke jaren zullen hebben.

Dankzij de creativiteit van de sector, die daarvoor een pluim moet krijgen, in het bekijken hoe een aantal zaken kunnen worden opgevangen, hebben we ter zake een behoorlijk verhaal, denk ik. We moeten ter zake uiteraard ook naar een groeiscenario gaan, maar als u de beleidsnota hebt gelezen, wat u zeer grondig hebt gedaan, dan weet u dat ook dat systeem van gezinszorg in zijn huidige vorm wellicht niet vol te houden is. We doen dat nu met een heel klassiek systeem van gepresteerde uren en een inkomensgerelateerde financiering, maar mensen die al wat langer in de commissie zitten, weten dat er al veel vragen zijn met betrekking tot flexibiliteit in de gezinszorg. Over al die mogelijke vragen die daarover bestaan, zullen we met de sector nadenken. We zijn uiteraard al aan het nadenken met de sector over die vraag hoe dat zich in de volgende jaren verder moet ontwikkelen. Dat zal ook een budgettair groeipad vereisen: daar ben ik het helemaal mee eens.

U zwijgt over het feit dat de gezinszorg uiteraard maar een aspect van de thuiszorg is. Daarnaast heb je immers ook nog de thuisverpleging, en alle zorgverstrekkers in de eerste lijn die door het RIZIV worden gefinancierd. Dat is de context waarin wij ook ons Vlaams beleid verder zullen moeten ontwikkelen. Als het gaat over iemand in een residentiële setting, dan is de verpleging een financieringskwestie van de Vlaamse overheid, en als het gaat over een rust- en verzorgingstehuis, ook nog de kinesitherapieprestaties. Als het gaat over een thuissituatie, dan moet dat worden ontdubbeld, want dan zijn er minstens twee financieringsstromen aan de orde. Dat is belangrijk, om te vermijden dat u allemaal straks weer de indruk wekt dat de verantwoordelijkheid voor dé organisatie van dé thuiszorg een Vlaamse bevoegdheid is. Dat is voor een deel Vlaamse bevoegdheid, maar ook voor een heel groot stuk niet, want dat is een ziekteverzekeringskwestie. De grote kunst bestaat er natuurlijk in op een geïntegreerde manier te werken, zeker als het gaat over chronische zorg en ouderenzorg: vandaar ook de aandacht voor de chronische zorg en het akkoord dat daarover ook is afgesloten op de jongste interministeriële conferentie. We hebben er op dat vlak natuurlijk alle belang bij op een geïntegreerde manier te werk te gaan.

We staan dus inderdaad voor een belangrijke transitieperiode. Uiteraard is niet alles opgelost door het feit dat we wellicht een techniek kunnen ontwikkelen om voor de investeringsproblematiek een nieuwe weg in te slaan. Ook is niet alles opgelost door het feit dat we op zijn minst een perspectief kunnen creëren van een budgettaire mobilisatie van middelen voor de residentiële ouderenzorg. Met die beslissing leggen we echter een enorme capaciteit, een enorm pakket aan plaatsen in woonzorgcentra vast. Eerlijk gezegd, we hebben dat in de voorbije jaren met het RIZIV nooit gezien aan die snelheid. Men moet op zijn minst toch erkennen dat de overheid op dat vlak een zeer serieuze inspanning doet om die behoeften te lenigen die er zijn. Laten we dat echter ook niet doen op een manier waardoor we in lengte van jaren, tot 2025, de dynamische ontwikkelingen in de ouderenzorg – met meer vraaggestuurdheid en zo, u kent het hele verhaal – hypothekeren. We zullen op een bepaald moment toch die transitie moeten maken. Daarbij zullen we uiteraard rekening moeten houden met een aantal rechtmatige verwachtingen. Daarom zullen we dat gesprek met die sector uiteraard ook intens voeren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Uiteraard wil ik toegeven dat iedere plaats die erbij komt, goed is. Ik volg u ook als u zegt dat we die transitie moeten waarmaken. Dat is waar. Ik volg u ook als het gaat over de redenering dat, zowel qua infrastructuur als qua gezinszorg, de manier waarop we financieren wellicht niet de meeste efficiënte en goedkope is, en dat we dat moeten herbekijken. Daarover zijn we het eens.

Als ik een oudere ben en ik heb gezinszorg of een plaats in een rusthuis nodig, dan kan ik niet even wachten tot men een nieuwe manier van financieren heeft voor men mijn nood kan lenigen. De mensen op het terrein moeten dat herbekijken en de overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen, maar dat mag niet betekenen dat er intussen onvoldoende zorg is. Ik herhaal: het is positief dat er wordt geïnvesteerd, maar ik merk nog steeds dat er 5383 aanvragen – ik wil vragen of dat cijfer klopt – zijn gedaan voor 2017, waarvan maar de helft daadwerkelijk zal worden gerealiseerd, terwijl er echt wel nog wel een nood is, los van die omslag enzovoort. Ik ontken niet dat er grote inspanningen gebeuren voor 2015 en 2016, maar er is meer aanbod om extra plaatsen te creëren dan dat er zullen worden gerealiseerd. Dat lijkt me jammer.

Hetzelfde geldt voor de gezinszorg. Ik ben absoluut met u eens als u stelt dat de gezinszorg niet het enige is om mensen langer thuis te houden, maar het is wel een belangrijke speler ter zake, en dat groeipad is er momenteel niet. Het valt te hopen dat de moeilijke jaren over twee jaar voorbij zijn, maar dat samengaan van minder of te weinig gezinszorg en onvoldoende aanbod op lange termijn van woonzorgcentra betekent dat we heel veel ouderen niet de zorg zullen geven waaraan ze nood hebben.

Minister Jo Vandeurzen: Ik wil een aantal van uw kritieken graag aanvaarden, maar eerlijk gezegd verbaast het me een beetje dat u er zo van uitgaat dat, omdat er vragen zijn, dat betekent dat dit ook daadwerkelijk een aanbod is dat we per se in die korte periode moeten realiseren. De prognoses van het kenniscentrum gaan tot 2025. Ik wil niet de man spelen, maar eerlijk gezegd had ik gedacht dat Groen zou zeggen dat ik er misschien toch eens over moet nadenken iets anders te doen, in plaats van voortdurend maar nieuwe institutionele capaciteit op te bouwen. Ik vind dat we ruimte en tijd moeten nemen om dat te overwegen, in plaats van dat fatalisme dat het allemaal zo maar moet. We moeten wel respect hebben voor de rechtmatige verwachtingen van mensen die historisch ooit voorafgaande vergunningen hebben gekregen. Dat is zeker een discussie die we moeten voeren. Laten we dat echter alstublieft niet betonnen in lengte van jaren door te zeggen dat dit alleen maar kan door het bouwen van nieuwe rustoorden of woonzorgcentra. Daar moeten we toch iets meer ruimte voor hebben.

De voorzitter: Ik ga mevrouw Van den Brandt de kans geven om echt de slotreplik in dezen te geven. Minister, het parlement heeft het laatste woord.

Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Uiteraard moeten we wat op de gezinszorg zetten en ervoor zorgen dat mensen langer thuisblijven, maar we weten dat er een groep mensen is die altijd een residentiële zorgnood heeft. Dat maakt ook dat die rusthuizen onder druk komen te staan, dat die zorgzwaarte toeneemt enzovoort. Het is niet omdat we die omslag moeten maken en mensen langer thuis moeten houden, dat we óók niet moeten zorgen voor voldoende capaciteit in woonzorgcentra. Er zal een groep mensen zijn voor wie dat nodig is en nodig blijft. *(Opmerkingen van minister Jo Vandeurzen)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de werking van InterCAP – 1729 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, u weet dat InterCAP de elektronische webapplicatie is die in 2011 werd ontwikkeld voor het Agentschap Jongerenwelzijn. In 2012 is de applicatie geëvalueerd, waarbij een aantal tekortkomingen aan de oppervlakte zijn gekomen. Het Agentschap Jongerenwelzijn heeft een aantal concrete voorstellen gedaan om die applicatie en dus ook dat centrale aanmeldpunt te optimaliseren.

Een van die voorstellen tot verbetering in 2012 betrof een categorie 'mededeling onontvankelijk'. We hebben daar voor de paasvakantie al kort bij stilgestaan in deze commissie: momenteel is het zo dat, indien het Centraal Aanmeldpunt (CAP) niet beschikt over bepaalde essentiële gegevens, de aanvraag niet kan worden behandeld. Die krijgt dan de status 'afgekeurd' in plaats van 'onontvankelijk'. Volgens de brief die het Agentschap Jongerenwelzijn op 6 maart 2012 schreef over de verbetervoorstellen die aan InterCAP zouden worden aangebracht, zou dat een wijziging kunnen zijn die ze op middellange termijn zouden kunnen uitvoeren.

In de commissievergadering van 24 maart 2015 was ik verwonderd, minister, over uw antwoord op mijn vraag of er een opsplitsing kan worden gemaakt tussen de onontvankelijke en effectief geweigerde aanvragen. Het is belangrijk om te weten hoeveel plaatsen er te weinig zijn en hoeveel jongeren er geweigerd zijn.

U zei: "Er is me verteld dat dit momenteel in het InterCAP-systeem niet mogelijk is. Het is natuurlijk een pertinente vraag. Dit is immers relevant voor de inschatting. We zullen nagaan of dit in het systeem kan worden geïntegreerd. Eerlijk gezegd, wisten we voor 2010 en 2011 totaal niet waarover het ging. Nu hebben we een systeem. Het klopt dat er nog grote verschillen kunnen zijn ten gevolge van de opvolging van de aanvragen."

Ik kom terug op de brief die bij de verbetervoorstellen zat. Er stonden aanbevelingen in waaraan het Agentschap Jongerenwelzijn geen gevolg wou geven omdat ze te weinig invloed zouden hebben op de goede werking van InterCAP. Daar zat de vraag van de verwijzers bij om een centrale wachtlijst aan te leggen opdat verwijzers niet dagelijks hun aanvragen moeten vernieuwen. Een alternatief hiervoor kan zijn om de aanmeldingen een week geldig te laten zijn, waarna de aanvragen wekelijks kunnen worden herzien. Ook hier wenst het Agentschap Jongerenwelzijn blijkbaar niet op in te gaan.

Tot slot vroegen verwijzers ook de mogelijkheid om zicht te krijgen op het aantal beschikbare plaatsen, dit in functie van de transparante werking. Het antwoord van het Agentschap Jongerenwelzijn hierop is kort en bondig: "Dit was vroeger niet het geval en is ook nu niet aangewezen. Ook voor de ingebruikname van InterCAP hadden de verwijzers geen zicht op de beschikbare plaatsen".

Dat verbaasde me. Dat is net het punt. Ik neem er een artikel uit De Standaard van 2011 bij toen InterCAP werd opgericht. Voor u was InterCAP de enige toegangspoort, met één nummer, permanent bereikbaar en het gaf een globaal zicht op de plaatsen in de gesloten instellingen. Mijn verbazing was groot toen ik zag dat we vandaag nog geen opsplitsing kunnen maken terwijl het net de bedoeling was van het systeem om het aantal aanvragen en beschikbare plaatsen te kunnen zien, om de stijgende wachtlijst te kennen.

Minister, vier jaar later doet het systeem niet waarvoor het werd opgezet. Waaraan is het te wijten dat we nu, toch wel op de middellange termijn, nog steeds de mogelijkheid niet hebben om in het systeem een onderscheid te maken tussen geweigerde en onontvankelijke aanvragen?

Wat is de reden voor het niet aanleggen van een wachtlijst, terwijl dit voor de verwijzers toch een verbetering is? Wat met het voorstel van de verwijzers om aanmeldingen een week geldig te laten blijven?

Waarom kunnen verwijzers geen zicht krijgen op het aantal beschikbare plaatsen? Waarom kan dat in 2015 nog niet in een systeem dat we in 2011 al hebben opgericht?

Hoeveel heeft het InterCAP-systeem gekost? Wanneer is in een volgende versie van het systeem voorzien? Welke functionaliteiten worden daarin ingebouwd? Wat is de kostprijs daarvan?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Het is inderdaad een opdracht om maximale transparantie te verschaffen over aanvragen en wachtlijsten, enerzijds voor de gebruiker om frustraties te vermijden, maar anderzijds vooral voor de overheid om voldoende beleidsinformatie te kunnen genereren voor het toekomstig beleid.

Ik sluit me aan bij het pleidooi van de heer Parys om inzake terminologie een onderscheid te maken tussen onontvankelijk en afgekeurd.

We moeten werken aan systemen waarbij overbodige administratie voor gebruikers wordt beperkt. In Welzijn is het de kernopdracht om mensen te helpen en niet een papierwinkel – al dan niet elektronisch – te onderhouden. Ik heb een bijkomende vraag: waarom is de vraag om aanmeldingen een week geldig te laten zijn, niet behouden?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp·a): Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Parys. Ik viel toch ook een beetje van mijn stoel toen ik u enkele weken geleden hoorde antwoorden dat het onmogelijk was om te weten hoeveel aanvragen tot plaatsing in een gemeenschapsinstelling afgekeurd werden omdat er simpelweg geen plaats meer was voor die jongeren, ondanks het feit dat er wel een aanmeldingsplicht is. Het is een probleem dat vaker en meermaals naar voren komt in deze commissie.

Er moet een beleid worden gevoerd en beleid voeren, zeker uitbreidingsbeleid, gebeurt het best op basis van eenvoudige cijfers: wat zijn de noden? Maar heel vaak ontbreken die cijfers.

U kunt bijvoorbeeld niet weten in welke mate het dringend is om budget in te zetten en hoe hoog dat budget moet zijn om tegemoet te komen aan de aanvragen in dit specifieke domein. Dat geldt ook in andere domeinen.

Nu blijkt dat al kort na de uitrol van het systeem InterCAP in 2011 duidelijk werd dat het niet toelaat om een onderscheid te maken tussen afgekeurde en onontvankelijke vragen. Als inderdaad begin 2012 al een voorstel op tabel is gelegd om InterCAP aan te passen, vraag ik me af waarom u dat niet deed. Dat kan toch enkel een meerwaarde zijn voor u om een degelijk beleid te kunnen voeren? U zou eventueel het juiste pleidooi kunnen houden bij collega's bij begrotingsgesprekken. U hebt nochtans in een vorige commissievergadering gezegd dat zo'n aanpassing pertinent zou zijn. Gaat u die aanpassing nu werkelijk doorvoeren?

Als uw idee daaromtrent veranderd is, op basis waarvan is dat dan? Waarom bent u begin 2012 niet ingegaan op die suggestie? Waarom zou u dat nu wel doen?

Eenzelfde opmerking betreft de centrale wachtlijst. Daar ontbreken cijfers, zeker voor de rechtstreeks toegankelijke hulp. Ontbreken ze omdat u er niet over wilt

beschikken? Of is ook dat een euvel dat u wilt verhelpen? Hebt u graag zicht op het aantal aanvragen? Op de nodige budgetten om wachttijden in te perken?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Wij zijn ook bezorgd om de goede werking van InterCAP. Toen het in 2011 werd opgericht, zagen we allemaal de doelstelling. Het moest een oplossing bieden voor de zoektocht van jeugdrechters naar een vrije plaats in de gemeenschapsinstellingen. Dat dit een leerproces is en dat er verbeterpunten zijn, daar hebben we allemaal veel begrip voor.

Ik heb hier ook bijkomende vragen bij. We hebben het over het onderscheid in registratie tussen onontvankelijke en geweigerde aanvragen. Dat is natuurlijk van belang, maar in eerste instantie is van belang dat we allemaal dezelfde connotatie hebben bij onontvankelijk en bij geweigerd. Is onontvankelijk als er gegevens ontbreken? Betekent geweigerd enkel en alleen: er is geen plaats? Of zijn er ook nog andere gronden om een aanmelding te weigeren?

Hoe gebeurt de toewijzing bij onvoldoende plaats? Is dat de voornaamste of enige reden om te spreken van een weigering? Wanneer er gelijktijdig jongeren worden aangemeld, hoe gebeurt dan de prioritering?

Er is een voorstel om de aanmelding een week geldig te houden. Ik zie de mogelijke meerwaarde van het voorstel, maar ik ben er toch een beetje ongerust over. In een materie van vrijheidsberoving en zeker van minderjarigen, aanmeldingen een week behouden, en de jongere zonder verdere beslissing kunnen opnemen, dat is straf.

Ik heb daar een aantal vragen bij. We moeten daar heel omzichtig mee omgaan en een goed evenwicht zoeken tussen de administratieve belasting die het mogelijk meebrengt voor jeugdrechters om dagelijks een nieuwe aanmelding te doen voor sommige jongeren en het voorstel om aanmeldingen langer geldig te laten.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik kan u meedelen dat sinds een recente release van de vernieuwde applicatie het euvel is verholpen en dat we wel degelijk een aantal gegevens beter kunnen ventileren. We kunnen daar nog niet over rapporteren. Dat zal wellicht in de loop van 2015 mogelijk worden, maar ondertussen is de applicatie aangepast. U mag daar op termijn wellicht met betrekking tot de cijfers van 2015 informatie over verwachten als we een periode kunnen afsluiten.

Het is belangrijk om het volgende in herinnering te brengen. Met het implementeren van de webapplicatie InterCAP hebben we getracht om in eerste instantie het proces van de aanmelding in de gemeenschapsinstellingen te stroomlijnen en te centraliseren om optimaal gebruik te maken van de beschikbare plaatsen. Voor InterCAP gebeurden de aanmeldingen immers via telefonische contacten tussen individuele aanmelders en de gemeenschapsinstellingen. Dat betekent dat er voor de periode van InterCAP door die werkwijze geen enkele informatie is over wat zich met betrekking tot de instroom voerdeed.

Binnen het systeem vraagt men dat elke sociale dienst bij de jeugdrechtbank dagelijks blijft aanmelden. Er is een reden waarom dat zo is. Op die manier heeft InterCAP op ieder moment een zeer actueel totaalbeeld over de hoeveelheid en de aard van de vraag naar een plaats in een gemeenschapsinstelling. Het dagelijks actueel houden van de vragen is belangrijk. Dat heeft te maken met de context van vrijheidsberoving maar ook met het feit dat er echt wel een beperkt

aantal plaatsen beschikbaar is, ook al gaan we dat dit jaar en volgend jaar uitbreiden. Het blijft hoe dan ook een dringende zaak om de plaatsen zo effectief en zo goed mogelijk in te vullen.

Het agentschap wil vermijden dat werken met niet actuele wachtlijsten onnodig tijdverlies zou betekenen, ook voor de aanmelders. Zo krijgen de aanmelders nu op korte termijn een antwoord of er een plaats in de gemeenschapsinstelling beschikbaar is en vermijden we zo veel mogelijk dat plaatsen niet worden ingevuld omdat een vraag tot plaatsing in de gemeenschapsinstelling niet meer actueel is omdat er een andere oplossing werd gevonden, bijvoorbeeld een plaatsing in een private instelling of een herstelgerichte maatregel.

Waarom krijgt niet iedereen op elk moment een zicht op het aantal beschikbare plaatsen? InterCAP hanteert een vraaggerichte werking, waarbij iedereen de plaats aanvraagt die zijn of haar jongere nodig heeft. Het is immers belangrijk dat we trachten de meest geschikte hulpverlening in te zetten. Het risico bestaat dat door zicht te geven op het vrijkomend aanbod, er niet meer gevraagd wordt wat een jongere nodig heeft, maar dat men aanbodgestuurd zal indiceren. Daarom is voor deze formule gekozen. Er is natuurlijk geen enkel probleem om transparantie te hebben met betrekking tot de criteria die worden gebruikt en dergelijke meer. Dat is allemaal niet het issue. Wij denken dat een systeem waarbij je bij wijze van spreken online weet wat er beschikbaar is, zal leiden tot effecten die we niet willen, in het belang van de jongeren.

Hoeveel heeft InterCAP gekost? InterCAP is ontwikkeld in een samenwerking tussen medewerkers van de ondersteunende diensten binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Er is ook een externe ontwikkelaar bij betrokken. De kostprijs van de externe ontwikkelaar bedraagt over de jaren 2011-2014 in totaal 100.000 euro. We hebben begin 2015 een nieuwe versie van InterCAP in gebruik genomen. De kostprijs daarvan zit vervat in het budget van 100.000 euro. In deze nieuwe webapplicatie is het rijksregisternummer een verplicht veld geworden waardoor we heel gericht kunnen nagaan welke jongeren wel of niet een plaats werd toegewezen. We zijn nu aan het kijken of en hoe InterCAP kan worden geïntegreerd in een van de grotere informaticasystemen van het agentschap Jongerenwelzijn.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Dank u wel, minister. Ik ben eerst en vooral blij dat er een nieuwe versie van InterCAP online is. Ik hoop dat we over 2015 een degelijke rapportering kunnen krijgen.

Ik denk dat er twee problemen zijn. Als je kijkt naar dat cijfer van de zitting van eind maart, dat me altijd is bijgebleven, toen u zei dat er 1699 geweigerde of onontvankelijke aanvragen zijn geweest vorig jaar, dan is dat een schrikbarend hoog cijfer om verschillende redenen. Ik begrijp nu heel goed dat met de nieuwe release van InterCAP er een onderscheid kan worden gemaakt tussen onontvankelijk en geweigerd. Dat is een stap vooruit.

Minister, kunt u me zeggen of er ook aan het tweede grote probleem dat ik zie, tegemoet wordt gekomen in de nieuwe InterCAP-release, namelijk: ik wil heel graag weten als Vlaams parlements lid over hoeveel jongeren het gaat die geweigerd zijn. Er zijn er in totaal 1699. Ik sla nu gewoon een slag en zeg dat er 1500 geweigerden zijn en een kleine 200 zijn onontvankelijk. Maar aangezien je elke dag moet aanmelden, weten we nog altijd niet hoeveel jongeren geen plaats hebben gekregen. Gaan we dat wel weten in de nieuwe release van InterCAP? Dan weten we hoeveel jongeren we niet hebben kunnen helpen in een gesloten gemeenschapsinstelling op jaarbasis. Dat vind ik voor het beleid een heel belangrijk cijfer om te kennen.

Het tweede deel van mijn repliek is niet zozeer een vraag, maar een verbijstering bij uw antwoord. U zegt dat we de plaatsen niet transparant kunnen maken voor de verwijzers omdat we schrik hebben dat ze aan aanbodgerelateerde plaatsing zouden gaan doen. Dat is toch heel straf, want dan zegt u dat we aan aanbodgerelateerde vrijheidsberoving zouden doen in een systeem waar we vandaag jongeren en kinderen proberen te helpen. Ofwel is er iets heel grondig mis bij de rechter, die in dit geval een kind of een jongere van zijn vrijheid zou beroven omdat er plaats is in InterCAP en dus in een gesloten gemeenschapsinstelling. Ofwel mogen we dergelijke redenering niet maken. Ik vind dat wel een debat waard.

Ik begrijp heel goed wat u zegt, namelijk dat het openbaar maken van bepaalde data, perverse effecten kan hebben, maar dat zou echt niet mogen want dat duidt dan op een verschrikkelijk euvel in ons systeem. Als een rechter een jongere zou plaatsen in een gesloten instelling omdat hij ziet dat er plaats is, dan neemt hij de zwaarste maatregel die de rechterlijke overheid kan nemen. Ofwel moeten we daar iets aan doen en kijken waarom die dat eventueel zou doen en dan in de rest van integrale jeugdhulp gaan kijken hoe dat komt en of we dat kunnen verhelpen. Maar dat kan geen reden zijn om die informatie niet publiek beschikbaar te maken. Deze opmerking wilde ik toch heel graag maken.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Omdat we het rijksregister gebruiken, zullen we weten over hoeveel jongeren het gaat. Dat zal het nieuwe systeem toelaten.

Ik begrijp uw verontwaardiging. Maar ik denk niet dat de suggestie betekent dat men van kwade wil is of zo. We zijn er ons allemaal van bewust dat het aanbod dat we hebben, niet volstaat om alle vragen te beantwoorden. Het is een normale reflex dat als mensen weten wat voor type aanbod beschikbaar is, ze dan ook kijken of ze hun vraag daar niet in kunnen inpassen. Als u de hele problematiek kent van de jongeren die een maatregel krijgen omdat ze een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, of u kijkt naar jongeren die vanuit een verontrustende situatie een maatregel krijgen, en u zou vragen aan het werkveld wanneer het ene en wanneer het andere wordt gebruikt, dan is dat soms wel eens om dezelfde reden.

Men zoekt daarvoor een methode. Men doet dat te goeder trouw en vanuit engagement en betrokkenheid. Als je dat systeem vanop een afstand bekijkt, zie je dat men, door dat centraal te doen, de arbitrariteit van het netwerk en de contacten overstijgt en een globaler beeld krijgt. We proberen dat uiteraard correct te doen. Maar we proberen dat ook te doen in een context van schaarste. We proberen de context waarbij de mensen daar op de een of andere manier mee omgaan, te beperken. Dat lijkt mij een zeer legitieme vraag. Dat je uit een verslag met anonieme cijfers conclusies probeert te trekken en probeert te bekijken wat er aan de orde is: dat is allemaal legitiem. Vanuit het agentschap stelt men de juiste vraag. Men stelt niet de vraag omdat men heeft gezien dat men, als men de vraag zo formuleert, misschien het meest succesvolle antwoord krijgt. Men doet het in het belang van de jongeren, zodat die zorg begrijpbaar is.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Ik ben blij dat we met het rijksregisternummer zullen weten om hoeveel jongeren het effectief gaat. Minister, ik volg u wanneer u zegt dat het aanbodgerelateerd plaatsen gebeurt vanuit een groot engagement van diegenen die dat doen, en dat die mensen een weg zoeken in het systeem om die jongeren te kunnen helpen. Maar ik vind toch dat dit een punt is waarmee we rekening moeten houden in de evaluatie die we aan het maken zijn van de

integrale jeugdhulp. We moeten bekijken of we daar beter mee kunnen omgaan dan we vandaag doen. Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over buddywerking in vrijetijdszorgorganisaties voor personen met een handicap – 1742 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans (CD&V): Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) erkent organisaties voor vrijetijdszorg voor personen met een handicap. Die organisaties organiseren aangepaste vrijetijdsactiviteiten en ontmoetingen voor zowel kinderen als volwassenen met een beperking. Ze doen ook aan vrijetijdsbemiddeling, een vorm van trajectbegeleiding in de vrijetijdsbesteding van mensen met een beperking. Ze bekijken dan de wensen van de persoon met een beperking op het vlak van zijn vrije tijd en zijn mogelijkheden, en ze gaan op zoek naar passende activiteiten.

Voor hun werking ontvangen vrijetijdsorganisaties financiering. Hier staan uiteraard een aantal bepalingen tegenover. Zo worden vrijetijdstrajectbegeleidingen pas als voltooid beschouwd als ze resulteren in een duurzame inclusieve vrijetijdsbesteding, zijnde een lidmaatschap bij een niet door het VAPH gesubsidieerde vereniging. Dat er een resultaatsverbintenis wordt gekoppeld aan die trajectbegeleidingen, is op zich geen probleem, maar wel de limitatieve wijze waarop die verbintenis wordt gedefinieerd. In het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2012 staat: "lidmaatschap van een organisatie die niet door het VAPH wordt gefinancierd of een structurele participatie aan activiteiten van sportieve, artistieke of socio-culturele aard die door derden zijn georganiseerd". Je moet dus een persoon met een handicap toeleiden naar een formeel lidmaatschap van een of andere vereniging om die subsidies te ontvangen.

Ik verneem van de vrijetijdsorganisaties dat zij vragen over vrije tijd krijgen waarop zij niet kunnen ingaan omdat die vragen niet passen binnen de definitie van duurzame inclusieve vrijetijdsbesteding die de regelgeving geeft. Het grootste deel van deze vragen zijn vragen rond het zoeken naar een buddy voor een persoon met een handicap. Voor veel van deze mensen is een buddy noodzakelijk om de vrije tijd inclusief te kunnen beleven.

Ik geef het voorbeeld van een jonge vrouw van 29 jaar met een fysieke beperking, die bij haar moeder woont en graag wat meer buitenhuisactiviteiten zou doen en bewegen. Zij zit sinds een jaar in een rolstoel. Zij beweegt nog maar weinig en beschikt ook niet over een sociaal netwerk, zodat ze niemand kent die met haar zou willen gaan zwemmen, wat ze graag zou doen, of die met haar iets anders zou willen ondernemen. Ze is naar een vrijetijdsorganisatie gestapt. Die heeft voor haar een vrijwilliger uit de buurt gevonden, ook met een fysieke handicap, maar niet in een rolstoel, die nu wekelijks met deze dame afspreekt om te gaan zwemmen of te wandelen, of om iets anders te ondernemen. Dit vind ik een voorbeeld van een heel geslaagd traject waarbij een persoon met een beperking in contact wordt gebracht met een buddy, wat ook een uitbreiding van zijn sociaal netwerk tot gevolg heeft. Zo bouwen we duurzame relaties op, die echter niet noodzakelijk resulteren in een lidmaatschap, zoals voorgeschreven in de regelgeving.

De meerwaarde van een buddy voor een kwetsbare persoon of voor een persoon met een handicap staat voor mij buiten kijf en wordt trouwens ook aangetoond

door de buddywerkingen binnen de geestelijke gezondheidszorg. Dit is gestart als een project en werd in 2011, niet projectmatig maar structureel gefinancierd, verankerd in de regelgeving. We kunnen dus zeggen dat een buddywerking de vermaatschappelijking van de zorg belichaamt.

Minister, het lijkt me opportuun om te bekijken welke belemmeringen er zijn voor die vrijetijdsorganisaties om ook gewoon een buddy te zoeken en niet alles op alles te zetten op dat lidmaatschap, en om te bekijken of het mogelijk is om die regelgeving aan te passen.

Minister, erkent u dat er binnen de huidige regelgeving beperkingen zijn die het onmogelijk maken om enkel en alleen een buddy te zoeken? Denkt u dat, met het geschetste oogmerk, een aanpassing van de regelgeving een oplossing kan zijn, zodat we niet alleen kijken naar vrijetijdsorganisaties die werken met een lidmaatschap, maar ook naar de door mij geschetste buddy?

De voorzitter: Mevrouw Van der Vloet heeft het woord.

Mevrouw Tine van der Vloet (N-VA): Het kan niet de bedoeling zijn dat door regelgeving een kwalitatief en laagdrempelig aanbod uit de boot valt. Zeker voor personen met een beperking is een dergelijke vrijetijdsvorm zeer belangrijk om drempels te overwinnen en om deel te nemen aan activiteiten. Een buddy kan een belangrijk verschil maken.

De vrijetijdsorganisaties kregen meer subsidies voor meer inclusieve vrijetijdstrajecten. Minister, in uw antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Jans tijdens de vorige legislatuur, gaf u aan dat de vrijetijdsorganisaties zouden worden bekeken in het kader van Perspectief 2020. Is dat ondertussen al gebeurd? Hoe zult u deze organisaties op lange termijn evalueren? Zullen er periodieke evaluaties zijn, om eventuele mankementen zoals dit tijdig te kunnen verhelpen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Wat de bijkomende subsidiëring van 26.661 euro betreft, geldt inderdaad dat het traject naar de duurzame inclusieve vrijetijdsvorm van de gebruiker moet resulteren in een lidmaatschap van een organisatie die niet door het VAPH wordt gefinancierd of in een structurele participatie aan activiteiten van sportieve, artistieke of socio-culturele aard die door derden zijn georganiseerd. Het is echter perfect mogelijk om voor de realisatie van deze doelstelling een buddy te zoeken. Reglementair is dit mogelijk, en ook inhoudelijk zal deze participatie in vele gevallen meer kans op slagen hebben als dit ondersteund wordt door een buddywerking. De ondersteuning vanuit de vrijetijdsorganisatie mag zich dan ook richten op de buddy zelf. Dit is inderdaad een mooi voorbeeld van vermaatschappelijking van de zorg. Het is wel zo dat er voor deze bijkomende subsidiëring een formeel lidmaatschap bij een organisatie moet kunnen worden aangetoond.

Voor de overige individuele trajectbegeleidingen legt de regelgeving deze verplichting niet op. Hier kan dus ook het zoeken en begeleiden van een buddy onderdeel zijn van het traject om inclusieve vrijetijdsvorm mogelijk te maken, ook als dit occasioneel en gevarieerd is, en niet leidt tot een structureel lidmaatschap.

Het is juist dat binnen de regelgeving reeds voor een belangrijk deel gebruik kan worden gemaakt van een buddywerking. Maar het is eveneens duidelijk dat zodra de contouren van de persoonsvolgende financiering duidelijker zijn – en we zullen daarop moeten wachten om te weten wat de specifieke consequenties van de regels over de vrijetijdsvorm zijn – zal ook het vrijetijdsvormaanbod aan dit nieuwe kader getoetst worden. Het lijkt me aangewezen om op dat ogenblik eventuele wenselijke wijzigingen van het besluit door te voeren.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord en voor de erkenning dat het werken met buddy's op zich, zonder te streven naar een vast lidmaatschap, heel zinvol kan zijn en mogelijk is binnen de individuele trajectbegeleiding.

U verwijst naar het nieuwe kader dat er zal komen binnen de contouren van de persoonsvolgende financiering. U zegt ook dat u wel openstaat om het besluit te bekijken. Over welke timing spreken we dan? Is het in 2016 dat we er dieper op in kunnen gaan?

Minister Jo Vandeurzen: 'First things first': eerst moeten het grote kader en de reglementaire basis van het persoonsvolgend financieringssysteem gestabiliseerd zijn voor andere regelgeving die consequenties moet proberen te vertalen, wordt bekeken. Het lijkt me niet verstandig om nu al te starten met de regelgeving over de vrijetijdsbesteding als er eerst nog een groot besluit moet komen over de manier waarop de inschalingen en de financiering gebeuren in het licht van de persoonsvolgende financiering. De taskforce is er heel intens mee bezig, maar dit zal komen nadat een paar grote besluiten voldoende gestabiliseerd zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpassingen in de voorschoolse kinderopvang – 1744 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de veranderingen in de kinderopvangsector – 1746 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, een aantal aanpassingen in de voorschoolse kinderopvang werden al een hele tijd geleden aangekondigd. Ondertussen konden we vernemen dat een en ander is geconcretiseerd. Zo krijgen organisatoren van groepsopvang die een lagere subsidie voor inkomensstarief ontvangen, trap 2B, vanaf 1 april 2015 een subsidieverhoging. De bijzondere cao Kinderopvang werd in dit opzicht aangepast in overleg met de sociale partners. Daarnaast worden de tarieven van de ouderbijdragen in de inkomensgerelateerde (IKG) voorschoolse kinderopvang aangepast. We kregen daarover eind maart bericht.

Initieel was gepland dat dit zou ingaan op 1 april. Uiteindelijk gebeurt het pas op 1 mei. U zult zien dat deze vraag al dateert van einde maart. Ondertussen zijn we al heel dicht bij 1 mei beland en komt één en ander heel dichtbij.

Tijdens de commissievergadering van 17 maart antwoordde u al dat de contouren voor de tariefaanpassing vastlagen. Het kwam er dan nog op aan om de criteria vast te stellen. Dat blijkt dus intussen gebeurd te zijn.

De kindkorting, die geldt voor kinderen ten laste tot en met het jaar waarin het kind 12 jaar is geworden, werd aangepast. Vroeger was dat 25 jaar. Zoals aangekondigd werd het standaard minimumtarief gewijzigd van 1,56 euro naar 5 euro. Dat minimumtarief geldt ook voor kwetsbare groepen, die wel een

individueel verminderd tarief kunnen aanvragen met 25 procent korting. Voor wie een leefloon heeft en een activeringstraject volgt van VDAB of OCMW en voor ouders met een laag inkomen uit minstens halftijdse arbeid, geldt een tarief van 3 euro. Dat is ook zo voor ouders met een laag gezamenlijk belastbaar beroepsinkomen die een inburgeringstraject volgen.

Wie een attest voor materiële of medische hulp heeft, blijft 1,56 euro betalen. Dat bedrag geldt ook voor de opvang van pleegkinderen. Als het financieel onmogelijk is om het inkomenstarief of verminderd tarief te betalen, dan kan het OCMW na onderzoek een ander tarief toekennen.

Deze veranderingen gelden dus vanaf 1 mei voor ouders die nieuwe attesten inkomenstarief of herberekeningen van het tarief aanvragen. Voor alle andere ouders wordt de ingangsdatum van de aangepaste tarieven 1 januari 2016.

Ten slotte buigt een werkgroep van vertegenwoordigers uit de sector en van gebruikers zich over mogelijke maatregelen om de regeldruk in de sector te verminderen. Onder meer de infrastructuurvereisten en de administratieve vereisten en procedures werden al onder de loep genomen. U zei hierover tijdens de commissievergadering van 17 maart ernaar te streven om nog voor het zomerreces een eerste pakket wijzigingen aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

Minister, op welke manier wordt een gerichte communicatie gedaan met betrekking tot de nieuwe tarifiering naar alle kinderopvanginitiatieven en betrokken ouders? Mijn vraag dateert al van meer dan een maand geleden, welke stappen zijn er intussen gezet?

Vanaf 1 januari 2016 gelden de nieuwe tarieven voor alle gezinnen die gebruikmaken van de voorschoolse kinderopvang. Dit betekent dat er voor iedereen een nieuwe berekening zal moeten gebeuren. Welke praktische schikkingen worden er getroffen opdat dit op een goede manier zou kunnen gebeuren en zonder te veel administratieve rompslomp? Iedereen zou tijdig de nodige zekerheid moeten hebben.

Als het financieel onmogelijk is om het inkomenstarief of het verminderd tarief te betalen, dan kan het OCMW na onderzoek een ander tarief toekennen: 50 procent korting op het inkomenstarief tot een minimum van 1,56 euro. Op welke manier kan ervoor gezorgd worden dat de meest kwetsbare gezinnen hun recht op aanpassing of vermindering ook effectief kunnen laten gelden? Hoe kan gerealiseerd worden dat de communicatie van de beslissing van het OCMW zo direct mogelijk kan gebeuren? Zijn er afspraken met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) zodat ervoor gezorgd kan worden dat de OCMW's deze bepaling zo uniform mogelijk zullen toepassen?

Ik hoor, minister, dat er op het terrein nogal wat diversiteit in de reacties bestaat met betrekking tot de bijkomende taakstelling voor de OCMW's. Het zou niet goed zijn indien heel kwetsbare gezinnen afhankelijk worden van de manier waarop een OCMW een of ander toepast, om te kunnen genieten van een eventueel lager tarief. Ik denk aan gezinnen in schuldbemiddeling. Een aantal algemene richtlijnen zouden er toch moeten zijn die het de OCMW's makkelijker maken om om te gaan met dit nieuwe gegeven en die ervoor zorgen dat de toepassing zo rechtlijnig mogelijk gebeurt voor alle kwetsbare gezinnen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, minister, de context werd al duidelijk geschetst in de vraag van mevrouw Schryvers. Haar vraag is ook iets ruimer dan die van mij.

Mijn vraag gaat over de verhoging van het minimumtarief van 1,56 euro naar 5 euro. Die komt er, dat gebeurt op 1 mei in plaats van op 1 april. Mijn vraag dateert van 26 maart. U hebt toentertijd ook gezegd dat er sociale correcties mogelijk zouden zijn voor een aantal mensen.

Tegelijkertijd hebben we ook nieuws gekregen over de cao en de besteding van de middelen van die cao. De vraag zal nu vooral zijn wat de reële impact zal zijn onder meer op de inkomstentarieven.

Op welke manier worden ouders geïnformeerd over het al dan niet verhogen van hun tarief en over de mogelijkheid om daar toch nog een aanpassing op te krijgen?

Welke criteria hebben de OCMW's gekregen – ik veronderstel toch dat daarover al werd gecommuniceerd – om een aanvraag tot verlaagd tarief te beoordelen? Dit sluit aan bij de vraag van mevrouw Schryvers om ervoor te zorgen dat dit redelijk gelijklopend gebeurt voor alle OCMW's. Het kan niet dat er andere beoordelingen zijn omdat mensen in andere gemeenten wonen.

Is er op de beslissing van de Vlaamse Regering een armoedetoets gebeurd? Ik hoop van wel. Uit een antwoord van minister Homans vrees ik ervoor, maar goed, ik hoop dat dat is gebeurd. Op welke manier wordt de uitkomst van die armoedetoets gebruikt om hier werk van te maken?

Een andere vraag gaat over de impact van de nieuwe cao. Er zijn extra subsidies, maar hoe worden ze verdeeld tussen de verschillende initiatiefnemers? Er is een uitbreidingsbudget van 20 miljoen euro. Hoe zal die worden verdeeld? Ik veronderstel dat u daar nu al een zicht op hebt. Zal er een deel naar die cao gaan, maar hopelijk ook een deel naar de uitbreiding van plaatsen?

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Ik hoop op goede antwoorden op de vragen van de collega's. Een aantal van die vragen stelde ik al eerder, en het antwoord was onbevredigend.

Minister, een aspect waarover ik u graag ondervraag, is het regeerakkoord dat stelt dat u en uw collega's werk zullen maken van de automatische toekenning van rechten, en dat u op dat vlak een bijzonder grote stap terug zet voor mensen die het financieel moeilijk hebben. Nu was het zo dat wie recht heeft op een verminderd tarief, die stappen niet zelf hoefde te zetten. De meest kwetsbare gezinnen vinden vaak het moeilijkst de weg in het administratieve bos. De regeling zet bovendien de deur open voor een vorm van willekeurige, of toch verschillende toepassingen door OCMW's in verschillende steden en gemeenten. Er zal niet noodzakelijk eenvormigheid zijn, en dat betreur ik nog altijd. Ik hoop dat u daar alsnog iets aan wilt doen. Al vind ik dat de mededeling dat in het opvanginitiatief zelf men een poging zal doen om mensen te helpen papieren in te dienen en zo, blijk geeft van het feit dat u begrijpt dat mensen dat zelf niet altijd even gemakkelijk kunnen.

Mijn andere opmerkingen blijven toch overeind. Rechten zouden simpelweg automatisch moeten worden toegekend. Ik zag vandaag nog dat staatssecretaris Sleurs rechten voor mensen met een beperking automatisch toekent. Het is jammer om te zien dat de Vlaamse overheid die vaak voorop heeft gelopen inzake digitalisering, hier een stap terug zet. Ik begrijp dat niet goed.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Minister, hoe gaat de herberekening praktisch worden aangepakt? Moeten ouders tegen dan een nieuwe kindcode aanvragen? Of wordt er een nieuwe kindcode toegestuurd? Hoeveel ouders zullen er met die tariefwijzigingen worden geconfronteerd? Is er al voldoende capaciteit om dat proces vlot te laten verlopen? Werd er overleg gepleegd met de OCMW's om duidelijk te maken wat hun rol is in deze zaak?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Naar aanleiding van de aanpassingen van de ouderbijdragen in de kinderopvang voor baby's en peuters is er binnen Kind en Gezin een communicatieplan opgemaakt waarin de verschillende betrokken partijen worden geïdentificeerd en waarbij de passende communicatiemiddelen per groep worden vastgelegd. Deze communicatie bestaat onder meer uit een vernieuwde webmodule die op de website van Kind en Gezin beschikbaar is voor ouders en voor organisatoren van kinderopvang die de ouders bijstaan bij de bepaling van het inkomenstarief, de aanpassing van de informatie op de website, waar men een brochure en enkele instructiefilmpjes kan vinden, een vernieuwde handleiding inkomenstarief voor de ouders en voor de organisatoren kinderopvang, een technische handleiding van de webmodule bestemd voor de organisatoren kinderopvang en een informatiesessie, die gisteren op 27 april is gehouden en waarop de koepels, de grote organisatoren van kinderopvang en toeliders naar kinderopvang worden uitgenodigd.

Aan de ouders wordt gefaseerd informatie gegeven omdat ook de wijzigingen in verband met het inkomenstarief in twee fasen zullen verlopen. De eerste aanpassing gaat in vanaf 1 mei 2015. Vanaf dan verandert er enkel iets voor ouders die starten in opvang met inkomenstarief en voor ouders die hun inkomenstarief moeten herrekenen omwille van een wijziging in de gezinssamenstelling of omdat de geldigheidsduur van het attest inkomenstarief verloopt, bijvoorbeeld omwille van de leeftijd van het kind of omdat het attest individueel verminderd tarief, dat maar een jaar geldig is, verlopen is. Voor hen is van meet af aan alle aangepaste informatie zoals hierboven vermeld, beschikbaar.

Een tweede fase gaat in vanaf 1 januari 2016. De communicatie hierover zal vanaf het najaar starten met een ruime, actieve informatiecampagne op basis van het ontwikkelde en aldus beschikbare communicatiemateriaal. De concrete operationalisatie daarvan is momenteel in ontwikkeling. Bij deze communicatierondes wordt ook sterk ingezet op de rol van de opvangsector zelf, van doorverwijzers en van instanties die een rol hebben in het verkrijgen van een inkomenstarief. Zij zijn immers de eersten die op het veld mee kunnen instaan voor correcte, laagdrempelige en tijdige toelichting aan de ouders. Daarom worden ze ook uitgenodigd op een informatiesessie eind april. De informatie die daar wordt gegeven, zal na de infosessie dan ook terug te vinden zijn op de website van Kind en Gezin.

Om de berekeningen van de ouderbijdragen nog vlotter te laten verlopen, wordt de procedure tot het verkrijgen van het attest inkomenstarief gewijzigd. Het aanvraagstelsel voor het verkrijgen van een individueel verminderd tarief wordt vernieuwd in het voordeel van de gezinnen. Ze hoeven de bewijsstukken niet meer op te sturen naar Kind en Gezin en te wachten tot het attest inkomenstarief wordt opgestuurd. Ze krijgen meteen hun attest op basis van hun verklaring op erewoord dat ze zich in een bepaalde situatie bevinden.

Concreet kan de ouder in Mijn Kind en Gezin aanvinken of hij voldoet aan de voorwaarden zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering waarmee men recht heeft op een individueel verminderd tarief. Als hij een van die mogelijkheden aanvinkt, dan past het systeem automatisch een individueel verminderd inkomenstarief toe en krijgt hij meteen een attest inkomenstarief.

Daarnaast is er de invoering van het viertrappensysteem. Voortaan zijn er vier manieren om een attest inkomenstarief te krijgen. Zo ontvangen alle ouders, denken we, tijdig een attest. Belangrijk is dat een volgende stap pas kan worden gezet als de vorige stap echt niet lukt. Stap een is de standaardwerkwijze. De ouder vraagt zijn attest inkomenstarief aan door zich met zijn eID-kaart of federaal token aan te melden bij Mijn Kind en Gezin. Het inkomenstarief wordt

automatisch berekend op basis van de meest recente inkomensgegevens van het gezin zoals doorgegeven door de FOD Financiën, en de gezinssamenstelling zoals gekend in het bevolkingsregister. De ouder kan het aantal kinderen ten laste aanpassen, als hij kinderen heeft die niet bij hem zijn gedomicilieerd. Dit kan tot en met het jaar waarin een kind ten laste 12 jaar is geworden.

Stap twee bestaat erin dat de opvang de ouder helpt bij de aanvraag. Als stap één niet lukt omdat de ouder problemen heeft met Mijn Kind en Gezin, dan ligt in het subsidiebesluit vast dat de organisator de ouder ondersteunt. Dit kan bijvoorbeeld door een computer of kaartlezer in de opvang te laten gebruiken of door te helpen bij het aanmaken van een e-mailadres, het inloggen of invullen. In dit geval werkt de ouder nog steeds zelf in Mijn Kind en Gezin.

Bij stap drie vraagt de opvang het attest aan in naam van de ouder. Als stappen een en twee niet helpen omdat het voor de ouder onmogelijk is om zelf een attest aan te vragen – bijvoorbeeld omdat hij niet over een e-ID beschikt –, dan is in het subsidiebesluit geregeld dat de organisator het inkomenstarief zelf in een specifieke toepassing in Mijn Kind en Gezin berekent volgens de administratieve richtlijnen van Kind en Gezin.

De opvang en de ouder krijgen dan onmiddellijk het attest inkomenstarief. Dit moet garanderen dat elk gezin tijdig een attest inkomenstarief heeft. De berekening gebeurt op basis van de informatie en documenten die de ouder aan de organisator bezorgt. Belangrijk hierbij is dat de opvang enkel verantwoordelijk is voor het correct informeren van de ouder en voor het juiste gebruik van de toepassing. De ouder is verantwoordelijk voor het bezorgen van de correcte gegevens. De formele controle hiervan ligt bij Kind en Gezin. Om misbruik te vermijden, bezorgt de organisator aan Kind en Gezin de naam en het rijksregisternummer van de medewerkers die in deze module zullen werken. Alleen die medewerkers krijgen via hun eigen e-ID toegang tot de module.

Tot slot is er nog een laatste stap, stap vier. Hierbij maakt Kind en Gezin op vraag van de opvang een attest aan. Als geen van de bovenstaande methodes werkt, dan kan Kind en Gezin in naam van de ouder het attest inkomenstarief aanmaken. Dit kan enkel op vraag van de opvang. In de toekomst zal ook het OCMW dit kunnen doen.

In het nieuwe berekeningssysteem, dat vanaf 1 mei 2015 in werking treedt, is bepaald dat ouders in een specifieke typesituatie zoals leefloon, langdurige werkloosheid enzovoort, de mogelijkheid hebben om snel een forfaitair verminderd tarief te verkrijgen zonder bijdrage van het OCMW. Dit zal kunnen via het hierboven al vermelde aanvinkstelsel. Hierbij vinken ouders in de vorm van een verklaring op eer aan welke situatie op hen van toepassing is, en houden zelf de bewijsstukken daartoe beschikbaar. Ze kunnen er nadien op gecontroleerd worden. Waar ouders dit zelf niet kunnen, zal de opvang dit via de eigen toegang tot deze module kunnen doen voor de ouders. Hierdoor wordt het aantal ouders dat de stap naar het OCMW moet zetten, al beperkt.

Als het financieel onmogelijk is om het inkomenstarief of het verminderd tarief te betalen, dan kan het OCMW na onderzoek een ander tarief toekennen. Het OCMW bepaalt in dat geval zelf het bedrag naargelang de situatie van de ouder. Voor ouders die in Brussel wonen, gebeurt het onderzoek en de toekenning door de opvang zelf, niet door het OCMW.

Een algemeen beoordelingskader om dit tarief te bepalen, is op dit ogenblik niet mogelijk omwille van de specifieke individuele kenmerken van de gezinssituatie. Wel wordt samen met de VVSG onderzocht of het mogelijk is tot een niet-verplichtende afstemming over OCMW's te komen.

In functie van een directe communicatie over een toegekend OCMW-tarief, bezorgt het OCMW zijn beslissing aan Kind en Gezin, waarna Kind en Gezin het tarief aanpast. Daar werden afspraken over gemaakt met de VVSG zodat de wijze waarop men de beslissing bezorgt, eenduidig is. Dit verloopt vandaag al zo. Het systeem van het individueel aangepast tarief is geen nieuw systeem. Het is een door een vorig besluit beschikbaar gemaakt systeem. Wij hebben de ervaring dat dit vandaag behoorlijk loopt.

Tegelijk wordt een toepassing voorbereid waarbij een OCMW via een eigen toegang tot de berekeningsmodule voor het inkomenstarief op de website van Kind en Gezin, ook zelf rechtstreeks het toegekende OCMW-tarief voor een bepaald kind kan inputten en het attest inkomenstarief kan aanmaken.

Het subsidiebesluit van 22 november 2013 voorzag in artikel 59, paragraaf 2, 2°, een gefaseerde overgangperiode voor het groeipad naar een gelijke subsidie voor groepsopvang met subsidie voor inkomenstarief. Met name wordt het subsidieniveau van de vroegere inkomensgerelateerde opvang geleidelijk aan opgetrokken naar dat van de vroegere erkende opvang. De Vlaamse Regering kende in 2015 al 7 miljoen euro toe om een eerste opstap te doen voor alle IKG-plaatsen. De sociale partners passen hierop hun bijzondere cao aan zodat de kinderbegeleiders in de vroegere zelfstandige sector ook een eerste stap in de voorziene loonsverhoging zullen krijgen, met name een loon tussen het gewaarborgd minimumloon en het voordien bestaande sectoraal minimumloon binnen paritair comité 331. Deze subsidieverhoging gaat in vanaf 1 april 2015.

Op het besluit dat de aanpassingen aan de ouderbijdrage regelt, werd geen formele armoedetoets uitgevoerd. We hebben een gesprek gehad met de armoedeorganisaties en met de Gezinsbond voor de goedkeuring van het besluit, en hebben met hen de regelgeving die toen in voorbereiding was, grondig besproken. We zullen deze maatregel en het effect ervan op de toegankelijkheid voor alle gezinnen monitoren en bespreken in de schoot van de Vlaamse Regering. Dit is conform het regeerakkoord waarin aangegeven wordt dat we de toegankelijkheid willen verzekeren voor kinderen die in kwetsbare gezinnen leven.

In de voortgangsgroep waarin ook de vertegenwoordigers van gezinnen in armoede en andere stakeholders zetelen, zullen we de resultaten van de monitoring bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Het gaat om een belangrijke materie waar grote wijzigingen op til zijn. Het is goed dat zowel u als Kind en Gezin ervan overtuigd zijn dat een goede communicatie noodzakelijk is en dat daarover een echt communicatieplan werd opgezet. Dat gebeurt logischerwijze in verschillende fases, in eerste instantie voor de mensen voor wie een nieuw tarief het dringendste is. Nadien volgen de anderen. Ik wil u vragen om daar ook in het najaar goed over te waken. Het gaat dan over heel veel ouders die een nieuwe berekening moeten krijgen.

Het is ook duidelijk dat u de bezorgdheid deelt dat kwetsbare gezinnen zo eenvoudig mogelijk het individueel verminderd tarief toegekend moeten krijgen via het OCMW. U werkt eraan om dat digitaal mogelijk te maken. U kondigt aan om ook met de VVSG in gesprek te gaan en te proberen een kader af te spreken waarbinnen de OCMW's de mogelijkheid zullen krijgen om een lager tarief toe te kennen. Ik wil het belang daarvan absoluut benadrukken. Het zou immers niet goed zijn indien de verschillende OCMW's totaal verschillende toepassingen zouden doorvoeren, al hebt u gelijk dat het gaat om een individuele beoordeling. Een echt individueel geval moet afzonderlijke beoordeeld kunnen worden, maar een algemeen kader lijkt me voor heel veel gevallen wel mogelijk.

Dit is een belangrijk dossier, dat voortdurend verdere opvolging verdient. Die zal het krijgen van u, minister, maar ook van mezelf en de leden van deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, het gaat hier om een maatregel die expliciet is gericht op de laagste inkomensgroep en die dus een grote impact heeft op mensen in armoede. De tarieven gaan omhoog, en geen klein beetje: van 1,56 euro naar 5 euro voor een heel grote groep met een aantal uitzonderingsmaatregelen. Heel veel mensen zullen dus meer betalen. Achteraf gaan we dan wel na wat dat nu betekent voor mensen in armoede. Ik denk dat we wel op voorhand kunnen weten dat een prijsstijging van 1,56 euro naar 5 euro per dag een zware impact heeft op de financiële draagkracht van mensen voor wie elke euro telt. Dat is een effectieve drempel om ervoor te zorgen dat kinderen in armoede geen toegang hebben tot kinderopvang. Het is nochtans heel belangrijk dat kinderen in armoede terecht kunnen in de kinderopvang. Ik vind het dan ook zeer jammer dat u geen armoedetoets hebt toegepast op een maatregel die wellicht het meest direct een impact zal hebben op mensen in armoede.

Er is voorzien in 20 miljoen euro voor het uitbreidingsbudget, waarvan 7 miljoen euro zal gaan naar de uitvoering van de cao. Is er al zicht op hoe de andere middelen zullen worden besteed binnen die 20 miljoen euro?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Wat de kindcode betreft, hoop ik dat de kinderziekten die er waren, er intussen zijn uitgehaald. Vorige keer was er een enorme overbelasting en onduidelijkheid. Als die kinderziekten er tegen dan niet uit zijn, dan zal het opnieuw lastig worden.

Wat het werken op erewoord betreft, moet worden geëvalueerd of dat ook voor voorzieningen vlot verloopt.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, als u hier geen armoedetoets op toepast, dan vraag ik me af waar u het wel zult doen. Het decreet over armoedebestrijding is duidelijk en bepaalt dat wanneer een maatregel een impact heeft op die doelgroep, er een aantal formele stappen moeten worden gezet die verder gaan dan louter en alleen een gesprek hebben met armoedeorganisaties. Als u, laat staan de coördinerend minister van Armoedebestrijding, die armoedetoets hier niet toepast, dan vraag ik me af welke armoedetoetsen we deze legislatuur zullen zien.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: We hebben geprobeerd om in de mogelijke systemen om een verlaagd tarief toe te passen, maximaal een aantal vrij eenvoudige en op elkaar afgestemde systemen te ontwikkelen. Dat is belangrijk.

Het systeem van het individueel verminderd tarief is een bestaand tarief, we ontwikkelen dus geen nieuw systeem. De vragen die zijn gesteld over de vlotheid en performantie van dat systeem, zijn zeer terecht. Ik heb echter begrepen dat de commissie volgende week de leidend ambtenaar van het Agentschap Kind en Gezin zal ontvangen. Ik ben natuurlijk politiek verantwoordelijk, maar als u vragen hebt over de techniciteit van de aanpak en over het verzekeren van de stabiliteit, dan kunt u haar daar volgende week vragen over stellen.

We gaan over het gebruik van de resterende middelen die we op verschillende segmenten van de noden in de kinderopvang zullen inzetten, beslissen tijdens de

volgende maanden. Het zijn wat mij betreft recurrente middelen, maar we hebben ook de afspraak gemaakt dat de inloop van het nieuwe systeem inkomensgerelateerde tarieven een beetje moet sporen met de inloop van het nieuwe beleid. We zullen dat uiteraard recurrent maken, maar dat zal in de komende maanden worden geconcretiseerd. Er zal rekening worden gehouden met een aantal aspecten van de noden die er zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Ik hoop dat we snel beslissen, want anders is er op het eind van het jaar 20 miljoen euro in de begroting waarover niet beslist is hoe het bedrag gebruikt moest worden. Ik hoop dat we snel kunnen beslissen wat ermee gebeurt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van de Diensten Ondersteuningsplan (DOP) en het aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen – 1786 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Mevrouw Tine van der Vloet (N-VA): Voorzitter, minister, in de beleidsnota 2014-2019 stond heel wat over de Diensten Ondersteuningsplan (DOP). Ik heb toen al enkele bedenkingen geuit. U antwoordde: "De Diensten Ondersteuningsplan worden geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. Die evaluatie wordt georganiseerd door het VAPH. De diensten worden ook versterkt, want een ondersteuningsplan wordt cruciaal in het nieuwe systeem. De diensten zijn niet de enige die ondersteuningsplannen kunnen opstellen. De administratie zal de inhoud niet beoordelen maar de plannen wel toetsen aan kwaliteitscriteria."

In mijn schriftelijke vraag van november over de vacatures binnen de instellingen stelde u dat het een goede zaak is dat voorzieningen zich op dit moment al zorgvraaggericht proberen te organiseren. Artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning en subsidiëring van DOP's, vermeldt de doelstellingen van de dienst die worden bepaald in een beheersovereenkomst die gesloten wordt tussen het agentschap en de dienst. Een van deze doelstellingen is het aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen per werkingsjaar. In het antwoord op mijn schriftelijke vraag van januari stelde u echter dat het aantal ondersteuningsplannen die gerealiseerd dienen te worden, niet kon worden weergegeven.

In artikel 11-16 van dit besluit staat dat de subsidies toegekend worden per gepresteerde begeleiding. Als er honderd begeleidingen minder gepresteerd worden dan het aantal begeleidingen dat in de erkenning wordt vermeld, wordt het aantal personeelspunten verminderd naar rato van het effectief gepresteerde aantal begeleidingen. Hoewel sommige DOP's heel wat minder gepresteerde begeleidingen doen dan het aantal waarvoor ze erkend zijn, gaf u in uw antwoord aan niet te weten dat het aantal personeelspunten verminderd werd.

Aangezien bij de uitrol van het decreet Persoonsvolgende Financiering de opmaak van het ondersteuningsplan een van de eerste belangrijke stappen zal zijn, heb ik nog heel wat vragen. Hoever staat u met het evalueren van de DOP's? Worden de aanbevelingen van de evaluatie in 2013 meegenomen? De mogelijkheid bestaat dat gebruikers zelf hun ondersteuningsplan opstellen. In welke mate is

de werkwijze die zij dienen te volgen, reeds bekeken qua gebruiksvriendelijkheid en ondersteuning? Worden de gebruikers daar voldoende bij betrokken? Hoe ziet u de toevloed aan vragen voor hulp bij de opmaak van een ondersteuningsplan ingevuld? Denkt u in eerste instantie aan een uitbreiding van de diensten zelf of ziet u andere organisaties die de mensen hierbij zullen ondersteunen? Ziet u hierbij een plaats voor de voorzieningen? Is het de bedoeling om een universeel sjabloon voor het opstellen van een ondersteuningsplan ter beschikking te stellen dat te gebruiken is door eender wie die dit ondersteuningsplan zal opstellen? Zal dit dan gebaseerd zijn op het ondersteuningsplan dat de DOP's nu gebruiken of zijn hier wijzigingen aan gepland? Zal aan de DOP's alsnog een aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen worden opgelegd door het VAPH zoals in artikel 8 staat? Hoe wilt u de DOP's aanzetten om toch hun vooropgestelde aantal begeleidingen te behalen? Ziet u andere mogelijkheden om de extra begeleidingen te verzorgen? Het belangrijkste voor personen met een beperking is dat hun begeleidingen uitmonden in een gerealiseerd ondersteuningsplan. Hoe wilt u daadwerkelijk meten hoeveel mensen met een dergelijk ondersteuningsplan worden geholpen? Op welke manier zal worden gemeten en gecontroleerd hoeveel ondersteuningsplannen er werkelijk gerealiseerd worden? Is het geen meerwaarde om een gedeelte van de financiering van de DOP's te laten afhangen van het aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): In 2013 is er een evaluatie geweest van de DOP's. Daaruit bleek dat naast het ontbreken van heel wat informatie over gebruikers en de situatie van de gebruikers in de ondersteuningsplannen, ook heel wat gebruikers hun ondersteuningsplan niet eens hadden ontvangen en dat ze het niet gebruikten als werkingsinstrument. Dat is onaanvaardbaar. Het systeem van de persoonsvolgende financiering en het onderliggende idee van de vermaatschappelijking van de zorg kan maar werken indien het ondersteuningsplan effectief ook een werkingsinstrument wordt.

In uw antwoord op een eerdere vraag van mij hierover zei u dat er in 2015 opnieuw een evaluatie zou komen van de ondersteuningsplannen. Ondertussen vernemen we dat ook het VAPH een sjabloon zou hebben opgemaakt. Hoe spoort dat met de evaluatie van de sjablonen van de DOP? Is dit niet de kar voor het paard spannen? Als men dan toch bezig is met een evaluatie, waarom is er dan het sjabloon van het VAPH? Is het de bedoeling om dit toe te passen door alle DOP's? Vervangt het een het ander?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dames en heren, dit jaar wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd naar het functioneren van de DOP. Dat loopt van 1 januari tot 31 december. De onderzoekers zullen de gegevens die sinds de opstart van de DOP werden bijgehouden, op eenzelfde wijze analyseren als in het rapport van 2013, zodat een vergelijking mogelijk zal zijn. Het rapport van 2013 is een beetje een unfaire opmaak van de stand van zaken. Die diensten waren net gestart. U ziet ook aan het rapport dat er heel veel voorbehoud moet zijn omdat men in de startfase zat. We zullen nu een grondig vervolgonderzoek kunnen presenteren.

Dit vervolgonderzoek focust enerzijds op een verdere opvolging van de kernopdrachten van de DOP en anderzijds op de opdrachten die de DOP en andere diensten in de uitrol van de persoonsvolgende financiering zullen opnemen. Daarnaast zullen de onderzoekers in het kader van de uitwerking van de persoonsvolgende financiering nagaan welke rol het ondersteuningsplan kan spelen in de diverse fasen van het ondersteuningstraject van een cliënt bij de vraagverheldering, bij het bepalen van de budgethoogte, bij de onderhandeling

met diensten, bij de uitvoering van de ondersteuning en bij de evaluatie van de geboden ondersteuning. Men zal in kaart brengen aan welke vereisten het ondersteuningsplan moet voldoen om van betekenis te kunnen zijn in elk van de genoemde fasen van het traject en welke mogelijke valkuilen er zijn. Op die manier tracht men tot een kader te komen waarin zowel inhoudelijke als procesmatige kwaliteitscriteria worden geformuleerd ten aanzien van het ondersteuningsplan DOP.

De onderzoekers gaan in het vervolgonderzoek ook na hoe het voortraject voor personen met een handicap optimaal kan worden georganiseerd, en wat daarin de specifieke en complementaire rol kan zijn van deze diverse actoren en diensten. Het gaat zowel om eerstelijns reguliere diensten als om handicap-specifieke diensten. Zij bieden in meer of mindere mate diverse rechtstreeks toegankelijke functies aan, waaronder informatieverstrekking, diagnostiek, indicering, vraagverheldering en/of ondersteuningsplanning voor mensen met een vermoeden van een handicap of een erkende handicap. Ten slotte zal men aangeven welke acties en maatregelen er nodig zijn om een optimale organisatie van het voortraject in de toekomst mogelijk te maken.

Er werd ondertussen en in afwachting van de resultaten van dit vervolgonderzoek rekening gehouden met de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van het eerste onderzoek naar de werking van de DOP's, bijvoorbeeld bij de uitwerking van het sjabloon. Alle DOP's gebruiken vandaag het sjabloon dat ze samen met de mentororganisatie LUS ontwikkeld hebben.

Het afleveren van een ondersteuningsplan is het eindresultaat van een proces dat samen met de cliënt en zijn gezin wordt doorlopen en waarbij de vraag naar ondersteuning wordt verhelderd en de mogelijke en wenselijke inbreng vanuit diverse ondersteuningsbronnen grondig wordt verkend. Dit gebeurt onder professionele begeleiding.

Het VAPH investeert vandaag in bijkomende capaciteit en expertise van de professionele ondersteuning die kan worden geboden bij het opstellen van een goed ondersteuningsplan. In het bijzonder de DOP's, maar ook andere reguliere eerstelijnsdiensten kunnen hierbij een belangrijke functie opnemen. Het VAPH start momenteel samen met deze diensten een traject van vorming, overleg en testing in de aanloop van de opstart van de persoonsvolgende financiering.

Om een gelijkaardig proces op gang te kunnen brengen zonder professionele begeleiding zijn andere technieken, zoals self-assessment, en aangepaste sjablonen vereist. Het VAPH zal daarom de komende periode ook investeren in het uitwerken van een aangepaste methodiek en aangepaste sjablonen in functie van het opstellen van kwalitatieve ondersteuningsplannen door gebruikers zelf, zonder begeleiding van een professional. Hierbij zal het VAPH vanzelfsprekend nauw samenwerken met zowel vertegenwoordigers van de gebruikers als met de betrokken professionele instanties.

Zoals reeds aangegeven, zijn er verschillende actoren en diensten actief met betrekking tot het voortraject van mensen met een handicap, zowel reguliere diensten als handicapspecifieke diensten. In het vervolgonderzoek wordt de specifieke en complementaire rol van deze verschillende instanties met betrekking tot het voortraject dat personen met een handicap doorlopen, bekeken. Afhankelijk van de resultaten van het vervolgonderzoek zal worden geïnvesteerd in een verdere uitbreiding van de capaciteit van de DOP's en in het verder inbrengen van expertise en het versterken van de rol van reguliere dienstverleners in het kader van het voortraject. Ook kunnen eventuele andere acties worden overwogen.

Voorzieningen zullen hierin geen expliciete rol toegekend krijgen. Wel kunnen personen met een handicap die zelf hun ondersteuningsplan opstellen, zich

uiteraard laten bijstaan door een persoon of organisatie naar keuze. Dat is de keuze van de persoon met een handicap.

We willen de implementatie van de persoonsvolgende financiering aangrijpen om een sterke vereenvoudiging door te voeren in haar administratieve processen. Zo wordt onder meer het hele proces dat een persoon met een handicap of een vermoeden van handicap moet doorlopen vanaf het moment van de vraagstelling tot op het moment dat beslist wordt of en welke ondersteuning op welk moment beschikbaar kan worden gesteld, geïntegreerd.

Om een gemotiveerde aanvraag naar een persoonsvolgend budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp te kunnen indienen, is daarom dan ook inderdaad een eenduidig, uniform en universeel aanvraagsjabloon vereist. Elke persoon die een persoonsvolgend budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp vraagt, zal ditzelfde sjabloon ingevuld aan het VAPH moeten bezorgen. Indien de persoon een traject van vraagverheldering en ondersteuningsplanning bij een DOP of andere reguliere eerstelijnsdienst heeft doorlopen, dan zal het aanvraagsjabloon eenvoudigweg ingevuld kunnen worden, gebruikmakend van de informatie die deze instantie heeft verzameld tijdens dit traject. Bij het ontwikkelen van het aanvraagsjabloon wordt ervoor gezorgd dat de informatie zoals verzameld door deze instantie makkelijk kan worden ingebracht in het aanvraagsjabloon en dus niet leidt tot dubbel administratief werk.

Een aangepast sjabloon met bijbehorende richtlijnen wordt nog uitgewerkt in functie van het opstellen van een ondersteuningsplan zonder professionele begeleiding. Ook hier wordt bewaakt dat dit zal leiden tot meerdere administratieve circuits.

Als uit de evaluatie en het vervolgonderzoek zou blijken dat het opleggen van een aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen en de financiering die daarop wordt afgestemd, een meerwaarde zou zijn, zal die optie uiteraard worden bekeken.

Op dit ogenblik blijkt dat de meeste DOP's hun volledige capaciteit reeds benutten en geven een aantal DOP's aan dat ze verwachten dat de capaciteit in de toekomst zal moeten toenemen om aan de vraag tegemoet te kunnen komen. Er werden ondertussen ook een aantal maatregelen genomen waardoor het aantal begeleidingen bij de DOP's zal vergroten. Vanaf 17 jaar kunnen jongeren die gebruikmaken van minderjarigenondersteuning zich laten bijstaan door een DOP, ter voorbereiding van de keuzes die zij willen maken als volwassene. Binnenkort zal het ook voor iedereen mogelijk zijn om de ondersteuning van DOP te combineren met niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning van het VAPH.

In het vervolgonderzoek zal worden nagegaan of de huidige capaciteit van de DOP's dient te worden aangepast aan de veranderde instroomvoorwaarden en aan de taken die de DOP's binnen de persoonsvolgende financiering zullen opnemen.

Er werd voor gekozen om de financiering van de DOP's afhankelijk te maken van de begeleidingen die nodig zijn om tot een ondersteuningsplan te komen. Het benodigd aantal begeleidingen om tot een ondersteuningsplan te komen, kent een grote variatie en bijgevolg zijn er op dit ogenblik geen plannen om de subsidiëring van de DOP's te wijzigen. Het aantal gerealiseerde ondersteuningsplannen en de kwaliteit ervan vormen echter wel een criterium om de werking van de DOP's te evalueren.

We zullen een set van beleidsindicatoren uitwerken om het nieuwe ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap op te volgen en de effecten ervan te evalueren. De mate waarin en de wijze waarop personen met een handicap hun ondersteuning in het nieuwe ondersteuningslandschap feitelijk realiseren en de rol van ondersteuningsplannen hierbij, worden hierin meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Mevrouw Tine van der Vloet (N-VA): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ik heb nog een paar kleine vragen.

Is er al een timing voor het aangepaste sjabloon dat mensen kunnen gebruiken zonder begeleiding? Wanneer kunnen ze daarmee van start gaan?

U zegt dat de mensen zelf mogen kiezen wie er hen kan bijstaan bij het zelf opmaken van zo'n plan. Kunnen zij dan ook een beroep doen op de scholen? Bij de scholen leefde namelijk de vraag of zij hen daarin mochten ondersteunen.

U zegt dat er wordt gezocht naar een uniform sjabloon. Zal dat dan een ander sjabloon zijn dan de DOP-diensten nu gebruiken? Of zal het gelijklopend zijn?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet in dezelfde mate mee ben als mevrouw van der Vloet. Voor mij was uw antwoord niet helemaal duidelijk.

Minister, wat u zegt, klopt. De eerste evaluatie was gebaseerd op het verleden. Daaruit is naar voren gekomen dat er een sjabloon moest worden ontwikkeld. Dat is wetenschappelijk onderbouwd. Alle DOP's werken daar nu mee. Over die werkwijze komt er nu een nieuw evaluatierapport, dat loopt sinds 1 januari en tot 31 december.

Werkt het VAPH daarnaast – of vervangt het ene het andere, dat is mij niet duidelijk – aan een aanvraag sjabloon dat alleen dient voor mensen die zelf de aanvraag indienen? Of gaat het over hetzelfde instrument? Dat was mij helemaal niet duidelijk.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het decreet op de persoonsvolgende financiering bepaalt dat diegene die een beroep wil doen op de handicapspecifieke ondersteuning in trap 2, over een ondersteuningsplan moet beschikken. In de commissie is er toen veel gesproken over de vraag of de inhoud van dat ondersteuningsplan wordt beoordeeld door het VAPH of niet. We hebben toen afgesproken dat het VAPH alleen een beoordeling geeft over de vraag of het ondersteuningsplan is opgebouwd aan de hand van de elementen waarrond je moet kunnen werken om zo'n plan te maken, maar niet zal ingaan op de opportuniteit en de inhoudelijke keuzes in dat plan. We hebben toen ook afgesproken dat er een dienst is waarop de mensen een beroep kunnen doen om zo'n plan te maken en dat die dat dan professioneel begeleidt, maar dat ook andere eerstelijnsdiensten zo'n plan kunnen opmaken en dat ook de betrokkene zelf dat kan.

Met andere woorden, als we met de implementatie van dat systeem starten, zullen we een plan moeten hebben dat aan een aantal criteria beantwoordt. Is er voldoende gekeken naar wat er wordt gevraagd? Is er voldoende gekeken naar wat er kan gebeuren in de reguliere ondersteuning?

Diegenen die er professioneel mee bezig zijn, maken dat met een sjabloon. Als je dat zelf gaat doen, moet je toch wel voldoende methodisch ondersteund worden om dat plan te kunnen maken. Het is het plan voor handicapspecifieke ondersteuning zoals het op de tafel van het VAPH komt. Het is het plan zoals het in het decreet is voorgeschreven als basis waarop de netto-ondersteuningsnood zal worden berekend. Als je het zelf maakt, ben je uiteraard vrij om steun te vragen van wie je wilt. Je kiest zelf, maar het is duidelijk dat diegene die helpt, moet weten hoe het in elkaar zit.

Het is wel de bedoeling dat de gegevens in het proces van het opmaken van zo'n plan, gewoon in het plan worden ingebracht. We gaan het niet nog eens doen. Maar het sjabloon moet een beetje worden aangepast en didactisch worden gemaakt voor diegenen die het zelf gaan invullen.

Mevrouw Tine van der Vloet (N-VA): Minister, hebt u al een zicht op de timing?

Minister Jo Vandeurzen: Het zit allemaal in het proces, want we gaan naar persoonsvolgende financiering. We moeten een beetje die timing volhouden. Die diensten zijn nog relatief jong. Ik denk dat uit het vervolgonderzoek zal blijken dat ze op vrije korte tijd met een behoorlijke capaciteit zullen werken. In het projectplan van het VAPH dat de bouwstenen maakt voor de uitrol van het decreet zal het gefaseerd een plaats krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de 'Gids naar een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren' – 1788 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, eind maart werd op de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid de 'Gids naar een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren' goedgekeurd. Hiermee wordt voortgebouwd op een proces dat reeds in de vorige legislatuur in gang werd gezet. De ondertekening van de gemeenschappelijke verklaring geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren dateert immers reeds van 2012.

Het laatste halfjaar is ettelijke keren duidelijk geworden dat er grote problemen zijn met de manier waarop Vlaanderen de zorg voor jongeren met psychische problemen organiseert. Die gids komt dan ook niets te vroeg. De vraag is echter: hoe zal de uitvoering ervan er precies uitzien? Worden hiervoor voldoende middelen uitgetrokken? Of blijft het bij een verklaring en kunt u nog geen engagement nemen?

Minister, welke concrete maatregelen zullen deze legislatuur genomen worden? Wat is het tijdspad dat gevolgd wordt bij het uitvoeren van deze maatregelen? Wat is de budgettaire impact van deze maatregelen? Welke effecten worden van deze maatregelen verwacht?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): In die gids waarvan sprake is, worden vijf functies duidelijk omschreven waaraan door de verschillende voorzieningen een concrete invulling moet worden gegeven. Tegelijk is een van de uitgangspunten van het proces dat enkele jaren geleden al is gestart, het ontoereikende aanbod om alle behoeften te dekken. Ook al kunnen we met een betere afstemming van de verschillende onderdelen van het aanbod werken aan efficiëntiewinsten – en dus eigenlijk met dezelfde middelen iets meer behoeften afdekken –, dan nog blijft de vraag of dat voldoende is.

Minister, ziet u onderdelen van het aanbod die u zou willen versterken? Zo ja, welke zijn dat? Op welke manier ziet u dat concreet?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Minister, hoe ziet u de afstemming of zelfs de integratie met Integrale Jeugdhulp, waarbij ik verwijs naar het Vlaams regeerakkoord waarin dat uitdrukkelijk is opgenomen. "We geven ruim aandacht aan de geestelijke gezondheid van kinderen en jongeren en de omgeving van mensen met geestelijke gezondheidszorgproblemen. We werken samen met de andere overheden aan de ontwikkeling van zorgcircuits voor kinderen en jongeren die we in Vlaanderen afstemmen op, en daar waar mogelijk integreren in, de Integrale Jeugdhulp." Die afstemming is natuurlijk wel van belang.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, de feiten waarnaar wordt verwezen, zijn misschien wel een illustratie van de vragen en noden die er zijn in de jeugdhulp en de geestelijke gezondheidszorg. Wat we nu beslist hebben, is een stap in een traject dat al geruime tijd aan de orde is en bezig is. Het is een traject dat in de voorbije legislatuur gestart is met mevrouw Onkelinx, die een aantal voorbereidende onderhandelingen heeft gevoerd.

Het gaat natuurlijk niet over de vraag hoe Vlaanderen zich organiseert voor kwetsbare jongeren. Het gaat over hoe wij onze vraag voor kwetsbare jongeren organiseren in de realiteit van een multilevel, een meervoudig gelaagd bestuursstelsel. Wij hebben daar verantwoordelijkheden in, maar er zijn ook bevoegdheden die zich op andere niveaus bevinden. De grote uitdaging is om deze afstemming onder elkaar op een goede manier te doen zodat het leidt tot een meer adequate zorg voor jongeren in een noodsituatie of voor jongeren die nood hebben aan geestelijke gezondheidszorg.

De methodologie die gevolgd is, heeft intussen enige expertise. We hebben dat ook gedaan voor de residentiële ouderenzorg. Je kunt niet rond de vaststelling heen dat we in België toch wel over zeer veel capaciteit beschikken, maar ze is vaak heel intramuraal georganiseerd. De beweging die we met het artikel 107 van de Ziekenhuiswet hebben gedaan – opnieuw de verdienste van de federale beleidsverantwoordelijke toen –, had net de bedoeling om die zorg te vermaatschappelijken. De vermaatschappelijking van de zorg als begrip komt uit de geestelijke gezondheidszorg in Nederland. Er werd getracht de intramurale capaciteit te converteren naar meer ambulante vormen van ondersteuning. Dat systeem wordt geëvalueerd. Ik denk dat iedereen ervan overtuigd is dat deze beweging een succesvolle beweging is en dat we ze zeker moeten doorzetten.

Het klopt dat de Gids door alle ministers van de deelstaten en de federale overheid officieel werd goedgekeurd op 30 maart laatstleden. De Gids bevat onder meer een 'Nationaal plan inzake nieuw beleid geestelijke gezondheid kinderen en jongeren 2015-2020' met zowel beleidsacties op overheidsniveau als inhoudelijke acties die op de werkvloer moeten gerealiseerd worden.

De Interministeriële Conferentie (IMC) Volksgezondheid heeft een interkabinettenwerkgroep, met name de 'taskforce ggz', belast met de voorbereiding en planning van de eerste fase van het nieuw geestelijke gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren. Deze eerste fase omhelst onder andere de uitwerking van de financiering, de netwerkcoördinatie en een aantal prioritaire acties uit het 'Nationaal plan' en de realisatie van een communicatieplan en een informatiecampagne.

Daarnaast belast de IMC het redactiecomité 'hervorming ggz-aanbod voor kinderen en jongeren', met het uitwerken van een programmatie gebaseerd op de Gids. Meer concreet geeft de IMC Volksgezondheid aan de 'taskforce ggz' de opdracht om tegen de volgende IMC een voorstel uit te werken om per netwerk crisiscases beter te beheren.

Dit voorstel dient in lijn te zijn met de globale visie op de geestelijke gezondheidszorg (ggz) voor kinderen en jongeren zoals de gids bepaalt. Het voorstel zal ook rekening houden met de beleidsmatige opties die de gemeenschappen hebben genomen in de betrokken sectoren; voor Vlaanderen is dat de integrale jeugdhulp.

Minister De Block heeft al te kennen gegeven dat ze, nog in 2015, binnen haar bevoegdheid extra middelen zal vrijmaken voor het versterken van de crisiscapaciteit voor ggz. Zelf benadrukken we dat er zowel residentieel als ambulante en mobiel een crisisaanbod gecreëerd moet worden. Het spreekt voor zich dat we er ook volop op inzetten om het crisisaanbod binnen de kinder- en jeugdpsychiatrie maximaal af te stemmen met de crisismeldpunten en het aanbod binnen de integrale jeugdhulp. We laten ons daarbij inspireren door good practices, zoals het Libel-project in Leuven.

Daarnaast heeft de IMC de taskforce ggz de opdracht gegeven om in overleg met de gemeenschappen reconversiemogelijkheden te evalueren naar K-bedden, k-plaatsen en ambulante aanbod. De concrete planning en prioriteiten betreffende het nieuwe ggz-beleid voor kinderen en jongeren zullen dus verder worden uitgewerkt door deze taskforce ggz. In de nabije toekomst zullen alle bevoegde overheden daar nadere toelichting over geven. De taskforce zal tevens een projectoproep opmaken om een aantal prioritaire inhoudelijke acties van het nationaal plan nieuw beleid geestelijke gezondheid kinderen en jongeren 2015-2020 op projectmatige basis te realiseren.

Specifiek voor Vlaanderen geeft de IMC aan de taskforce de opdracht om bij het op te stellen contract voor de netwerken in Vlaanderen de samenwerking en afstemming tussen integrale jeugdhulp en ggz mee op te nemen. In afwachting van de verdere planning en het bepalen van nadere prioriteiten, vraagt de IMC dat de netwerken reeds afstemming zoeken met betrekking tot de organisatie van de netwerkcoördinatie en afstemmen met bestaande overlegfora inzake geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren en inzake integrale jeugdhulp.

We kunnen hier overigens melden dat we in het kader van de uitvoering van het decreet Integrale Jeugdhulp hierop reeds hebben geanticipeerd bij het bepalen van de samenstelling van het Intersectorale Regionale Overleg Jeugdhulp. Artikel 97 van het uitvoeringsbesluit bij het decreet bepaalt immers dat elk Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp uitgebreid wordt met "een vertegenwoordiger van het netwerk of de netwerken geestelijke gezondheidszorg kinderen en jeugdpsychiatrie in de betrokken regio". Ook op niveau van het Managementcomité Integrale Jeugdhulp is in de mogelijkheid voorzien tot participatie van de leidend ambtenaar van de FOD Volksgezondheid.

Andere maatregelen die de Vlaamse overheid plant of reeds beslist heeft met betrekking tot jeugdhulp, vinden steeds plaats binnen de contouren van de integrale jeugdhulp. De centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg's) maken voor kinderen en jongeren, zoals u weet, integraal onderdeel uit van die integrale jeugdhulp. Het is dan ook cruciaal om ook de federale partners actief te betrekken en dichterbij te brengen bij deze integrale en intersectorale aanpak.

Dat betekent dat we ook voor zeer concrete nieuwe initiatieven steeds spreken in termen van intersectorale aanpak, waarbij ook de geestelijke gezondheidszorg een partner is. Ik denk daarbij aan de uitbreiding van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, specifiek in het voorkomen van uithuisplaatsing, die nog dit jaar gerealiseerd wordt en het installeren van intersectorale zorgnetwerken voor de doelgroep van jongeren met complexe multiproblematieken.

Een exact tijdspad is nog niet opgenomen in de gids, het is een onderdeel van de verdere afspraken die gemaakt worden op de taskforce. De budgettaire impact is

niet opgenomen in de gids, ook dat zal verder worden uitgeklaard in de taskforce. Er wordt van alle bevoegde overheden verwacht dat men ggz voor kinderen en jongeren hoog op de beleidsagenda plaatst en dat elk, naargelang de eigen mogelijkheden en vigerende wetgeving, budgettaire inspanningen doet om prioriteiten uit de gids te verwezenlijken.

Door het aanpassen van de regelgeving en het flexibel inzetbaar maken van financiële middelen wordt het mogelijk om innovatieve ontwikkelingen in de netwerken te bevorderen. Vanuit Vlaanderen nemen we al heel wat initiatieven op het snijvlak van jeugdhulp en gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg. Zo zijn er in Vlaanderen in elke provincie samenwerkingen uitgebouwd tussen de sectoren van de integrale jeugdhulp en de kinder- en jeugdpsychiatrie.

De projecten trachten een doorgedreven samenwerking tussen de brede jeugdhulp en de kinder- en jeugdpsychiatrie te realiseren, met een onvoorwaardelijk engagement ten aanzien van de zorg voor jongeren met een zeer complexe problematiek, in het bijzonder voor hen die bijvoorbeeld in de gemeenschapsinstellingen terechtkomen. De evaluatie van deze vijf projecten wordt nu gemaakt. We kunnen u alvast meegeven dat de eerste resultaten hoopvol zijn op het gebied van zorgcontinuïteit en gedeelde zorg.

We gaan de resultaten maximaal mee integreren in de uitrol van de gids en de nakende evoluties binnen de jeugdhulp. Zo worden er extra middelen vrijgemaakt voor zorgcircuits voor kinderen en jongeren met complexe problematieken. De bedoeling is om in een rugzakfinanciering te voorzien binnen een aantal intersectorale zorgnetwerken voor de begeleiding van jongeren met een handicap in combinatie met een psychiatrische problematiek, waarvoor enkel de inzet van reguliere jeugdhulpverlening ontoereikend is. Wij trekken daarvoor 2 miljoen euro uit, binnen het uitbreidingsbeleid van de sector personen met een handicap. De oproep zeer binnenkort doet uiteraard ook een appel op de centra voor geestelijke gezondheidszorg, die op die manier ook mee kunnen het aanbod opnemen voor jongeren met complexe problematieken.

Aangezien er nog moet worden beslist over heel wat concrete maatregelen, is het nog te vroeg om de concrete te verwachten effecten te beschrijven. Wel is het duidelijk dat alle maatregelen zullen passen in de vier strategische doelstellingen van het nationaal plan nieuw beleid geestelijke gezondheid kinderen en jongeren 2015-2020, gebaseerd op het Mental Health Action Plan 2013-2020 van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Die strategische doelstellingen zijn: het versterken van leadership en beleid inzake geestelijke gezondheid van kinderen en jongeren; het versterken van een globale, geïntegreerde en zorgnoodgestuurde geestelijke gezondheidszorg en welzijnszorg voor kinderen, jongeren en hun context vanuit een samenlevingsgericht kader; het implementeren van strategieën voor de preventie van geestelijke gezondheidsproblemen en de promotie van geestelijke gezondheid en het versterken van zorginformatie-, registratie- en communicatiesystemen en van onderzoek met betrekking tot geestelijke gezondheid.

De opvolging van de realisatie van deze doelstellingen zal duidelijk maken in hoeverre de maatregelen doeltreffend en afdoende zijn. Daarnaast zullen, aan de hand van een nog uit te werken programmatie, de effecten van de maatregelen op vlak van capaciteit van het zorgaanbod worden opgevolgd. Tot slot, analoog aan de hervormingsbeweging bij de volwassenen, de zogenaamde 'projecten 107', zal de FOD Volksgezondheid budget uitrekken voor wetenschappelijke begeleiding.

Wat ons betreft, moet de gids alvast een opportuniteit zijn om de aanpak van geestelijke gezondheidsproblemen bij kinderen en jongeren nauwer af te

stemmen tussen de federale initiatieven en de initiatieven binnen het Vlaamse beleid inzake de integrale jeugdhulp.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, ik ben een beetje teleurgesteld. U hebt nog geen maatregelen, u hebt nog geen budget en u hebt nog geen effecten op het oog. Er is een gids. Punt. Ik ben daarover heel teleurgesteld, omdat investeren in de geestelijke gezondheidszorg voor onze jongeren erg belangrijk is.

Er is ook al veel tijd gegaan over het geheel. Dat begrijp ik, soms duurt het nu eenmaal even, zeker tussen verschillende overheden, om een tekst te maken waar iedereen kan achter staan. Maar dat u zelf nog geen voorstellen hebt voor de invulling van de maatregelen, dat u daarvoor zelf nog geen budget hebt vrijgemaakt, dat u nog geen becijfering hebt gemaakt van wat u denkt nodig te hebben en nog geen concrete effecten ambieert, vind ik bijzonder mager voor een regio die qua aantal zelfdodingen bijvoorbeeld nog altijd tot de top van Europa hoort. Daar herinner ik u aan. Wij zijn geen geestelijk gezonde regio, wij zijn geen geestelijk gezond land. Ik vind het heel erg dat u de urgentie daarvan niet lijkt in te zien.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Ik deel de bekommernis van mevrouw Van den Bossche dat investeren in ggz ook voor kinderen en jongeren bijzonder belangrijk is. Maar ik ben niet ontgoocheld in uw antwoord, minister, omdat het heel belangrijk is dat we het doen met een sterke visie op lange termijn. Dat is de verdienste van deze gids. Het verheugt mij dat u daarbij niet voorbijgaat, minister, aan een aantal noden op korte termijn, waarvoor u effectief middelen gaat vrijmaken. Ik vind dat bijzonder positief.

We kunnen inderdaad de nadruk leggen op wat er nog niet is, terwijl het voor iedereen zonneklaar is dat dit traject al jaren aan de gang is en nog wel een tijd bezig zal zijn. We zijn nog niet aan het eindpunt. Het is nu te vroeg om te zeggen dat er bepaalde dingen niet in zitten. Het is heel goed dat we het doen op basis van een sterke visie. Ik leer uit uw antwoord dat u het effect van de maatregelen effectief wilt meten.

Het is inderdaad belangrijk dat er niet alleen een beleid wordt gevoerd, maar dat het ook op de goede manier wordt geëvalueerd. Ik kijk natuurlijk uit naar de verdere concrete uitwerking van wat in de gids staat, maar voorlopig ben ik tevreden met het antwoord.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik kan natuurlijk blijven zeggen dat we deze kans zullen aangrijpen om onze crisisnetwerken aan te vullen met inspanningen vanuit de kinderpsychiatrie en dat we ons door het inzetten van middelen voor complexe situaties zullen concentreren op degenen die het moeilijkst te plaatsen zijn. Dat is wat wij moeten doen in deze context. We zullen ook echt proberen onze cgg's te overtuigen om daarop in te spelen en de middelen te gebruiken voor de verdere ontwikkeling van hun aanbod.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Ik blijf erbij, minister, dat we gebaat zijn bij actie. Ik heb niets nieuws gehoord en ik blijf erop hameren dat concrete acties erg belangrijk zijn. Er moeten budgetten worden vrijgemaakt om kinderen en jongeren met geestelijke problemen op tijd bij te staan en te helpen. U hebt het vaak over reconversie van bedden, vermaatschappelijking van zorg, ambulante

zorgen, rechtstreekse toegang tot hulpverlening, maar dan moet u toch echt actie ondernemen, want anders blijven we zien wat we nu zien: kinderen die te lang op hulp moesten wachten of de gepaste hulp niet konden krijgen en in een crisissituatie terechtkomen. Ze hebben eventueel een opname nodig, net in een van die bedden die u tracht af te bouwen om ze naar ambulante hulp om te zetten. Om daarin te slagen, zult u er echter eerst voor moeten zorgen dat jongeren die vandaag opgenomen zijn, maar klaar zijn om over te stappen naar ambulante opvang, een rustigere overgang kunnen maken en niet van alles op niets moeten terugvallen. U zult dat ambulante ook veel sterker moeten uitbouwen. Ik beseft dat daar budgetten voor nodig zijn, ik beseft dat u dat niet van vandaag op morgen helemaal rond krijgt, maar u hebt meer dan argumenten genoeg om uw collega's te overtuigen van de noodzaak daarin prioritair te investeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over seniorenwoningen – 1798 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): 'Investeer doordacht in seniorenflats' was de titel van een uitgebreid artikel in De Tijd van 21 maart 2015 over de toename van seniorenflats, die onder verschillende benamingen op de 'markt' voorkomen. Het artikel beschreef de diverse mogelijkheden om als bewoner of investeerder te participeren. Los van de discussie over een al dan niet toegenomen vraag of behoefte, valt deze toename in activiteiten voor het huisvesten van ouderen mede te verklaren door de beslissing van de Vlaamse overheid om het quotum voor het maximumaantal serviceflats per gemeente in 2013 los te laten. Dat gaf onder meer de privésector onbeperkte mogelijkheden om toegankelijke flats met speciale voorzieningen te bouwen en aan senioren of investeerders aan te bieden.

Op de circa 20.000 erkende assistentiewoningen wordt controle uitgeoefend, de aangemelde assistentiewoningen, een 650-tal volgens mijn informatie, zijn slechts aan controle onderhevig indien er ernstige klachten zijn. Op de andere 'seniorenflats', ook wel seniorenwoningen, residenties voor senioren, serviceflats genoemd, wordt vanuit welzijnshoek geen kwaliteitscontrole uitgeoefend. De vraag rijst hoe we als overheid met dit groeiende aanbod kunnen en moeten omgaan. Ik erken dat serviceflats hun merites hebben en dat ze een bijdrage kunnen leveren aan het opvangen van de 'vergrijzing van de samenleving', maar we staan ook voor een uitdaging op het gebied van kwaliteitscontrole en correcte informatieverstrekking aan mogelijke kopers en investeerders.

Een goede informatieverstrekking vermijdt immers dat er onterechte verwachtingen ontstaan of bepaalde zorgbehoeftes uit onwetendheid onvervuld blijven. Kortom, de overheid moet er mee voor zorgen dat onze Vlaamse senioren of bijna-senioren niet met 'promopraatjes' op het verkeerde been worden gezet wanneer ze zich "van een goede verzorging tijdens hun oude dag" willen verzekeren. Dat is trouwens een absoluut gerechtvaardigd verlangen en mensen kunnen zich er maar beter op voorbereiden. Het artikel in De Tijd beschrijft terecht enkele aandachtspunten, zowel voor mogelijke investeerders als voor mogelijke kopers en geïnteresseerde ouderen. Het gaat dan om bouwtechnische elementen, het verzorgen van de exploitatie, eigendomsrecht, woonrecht, rendementsformules en zo meer. Heel wat aandachtspunten die, indien niet goed begeleid, kunnen uitmonden in teleurstellingen en zelfs tragische situaties bij Vlaamse ouderen.

Welke rol ziet u, minister, weggelegd voor seniorenflats in het Vlaamse zorglandschap, naast het bestaande aanbod van onder andere erkende of aangemelde assistentiewoningen en woonzorgcentra?

Zijn er plannen om de controle in brede zin op deze sector te verhogen, om ervoor te zorgen dat de sector onder meer transparant communiceert naar potentiële, al dan niet oudere klanten?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Dat er een ruim aanbod groeit, is positief. Heel wat ouderen betrekken een te grote woning die ze moeilijk kunnen onderhouden en die vaak niet aangepast is aan hun situatie. Door de leeftijd hebben ze andere noden, zoals minder trappen en winkels dichterbij. Het decreet ouderenzorg voorziet expliciet in de mogelijkheid van aangemelde en erkende assistentiewoningen.

Om te beginnen rijst al de vraag of ouderen wel beseffen wat het onderscheid is tussen een erkende en aangemelde assistentiewoning. Er is dus nood aan transparante informatie. Wie een flat koopt, moet duidelijk weten welke dienstverlening eraan verbonden is. De vraag is of dit uitsluitend de bevoegdheid is van de minister van Welzijn. Ik denk dat we ook bij de minister van Wonen op actie moeten aandringen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de groepen van assistentiewoningen dateert van oktober 2012 en trad in werking op 1 januari 2013. Het vervangt de vroegere regelgeving over de serviceflatgebouwen en de woningcomplexen met dienstverlening. De definitie van een groep van assistentiewoningen is duidelijk beschreven in het Woonzorgdecreet: "Een groep van assistentiewoningen is een voorziening die bestaat uit één of meerdere gebouwen die functioneel een geheel vormen en waar, onder welke benaming ook, aan gebruikers van 65 jaar of ouder, die er zelfstandig verblijven in individuele aangepaste wooneenheden, huisvesting wordt gegeven en ouderenzorg waarop zij facultatief een beroep kunnen doen."

Seniorenflats die voldoen aan bovenstaande definitie vallen onder de regelgeving voor groepen van assistentiewoningen en moeten zich ofwel laten erkennen, ofwel aanmelden. De erkenning als groep voor assistentiewoningen houdt significante voordelen in voor de bewoners inzake zorg- en dienstverlening – bescherming van rechten bij opname en ontslag, garantie van vrije keuze van zorgverstreker, waarborgen crisisopvang en overbruggingszorg –, inzake veiligheid – noodoproep en voldoen aan brandveiligheidsnormen –, inzake inspraak – via de gebruikersraad –, inzake kwaliteitsbeleid – beschikken over een klachtenprocedure –, inzake facturatie – maandelijkse factuur met vermelding van de dagprijs –, inzake omkadering – een woningassistent – en inzake gebouw en infrastructuur. Ook voor de voorziening heeft de erkenning als groep van assistentiewoningen voordelen, meer bepaald op fiscaal vlak, met 12 procent btw in plaats van 21 voor de bouw van de groep van assistentiewoningen en vrijstelling van onroerende voorheffing voor initiatiefnemers die geen winstoogmerk nastreven. Groepen van assistentiewoningen die geen erkenning aanvragen, moeten zich verplicht aanmelden, zodat de Vlaamse overheid kan optreden in geval van ernstige problemen of klachten. Zoals in artikel 66 van het Woonzorgdecreet is opgenomen, kan in aangemelde voorzieningen worden nagegaan of de woonzorg wordt verstrekt met inachtneming van de persoonsrechten van de gebruikers.

Meer bepaald moet de lichamelijke, morele en psychische integriteit en veiligheid worden gewaarborgd. Daarnaast moet de woonzorg op een verantwoorde, transparante wijze en tegen een redelijke prijs verlopen.

De aangemelde groep van assistentiewoningen moet zich niet aan de erkenningsvoorwaarden conformeren. De eigenaars en exploitanten kunnen evenmin een beroep doen op de fiscale voordelen die met de erkenning als groep van assistentiewoningen zijn verbonden.

Ik zal iedereen de cijfers besparen. Het komt erop neer dat de erkende groepen van assistentiewoningen 18.410 woningen en de aangemelde groepen 645 woningen omvatten.

De eerste effecten van de regelgeving zijn duidelijk. We hebben dan ook beslist de huidige regelgeving te evalueren. In het licht van die eerste evaluatie van de groepen van assistentiewoningen is recent een werkgroep van start gegaan.

Het is de bedoeling in overleg met de sector een inventaris op te stellen van de op het werkveld ervaren en vastgestelde juridische, financiële en organisatorische knelpunten. Vervolgens zal een plan van aanpak worden opgesteld om de bewoners meer transparantie en een hogere kwaliteitsgarantie te bieden.

Een eerste positieve vaststelling van de werkgroep is alvast dat de regelgeving voor de groepen van assistentiewoningen in de sector een positief effect heeft gehad. De samenwerking tussen de lokale besturen, de residentiële zorg en de thuiszorg is hierdoor gedynamiseerd. De groep van de assistentiewoningen heeft zich als voorziening meer dan voorheen in de netwerkzorg en de buurtzorg ingebed en heeft zich met de activiteiten de lokale dienstencentra verbonden.

De werkgroep is breed en gevarieerd samengesteld en bestaat uit eigenaars, exploitanten, zorgaanbieders, gebruikers, ziekenfondsen enzovoorts. Het is bedoeling tegen begin juni 2015 een gedetailleerde inventaris van knelpunten op te stellen en hiervoor oplossingen te formuleren.

Tijdens mijn eerste verkennende ronde is duidelijk naar voren gekomen dat vooral de oudere personen die een assistentiewoning wensen aan te kopen of te betrekken, onvoldoende zijn geïnformeerd over hun rechten en plichten bij het aangaan van een koopakte of een woonovereenkomst en bij de ondertekening van een dienstverleningsovereenkomst of een zorgarrangement. Vaak zijn mensen ook onvoldoende geïnformeerd over het verschil tussen een aangemelde en een erkende groep van assistentiewoningen.

Daarnaast zijn ze niet altijd goed op de hoogte van het verschil tussen de aankoop van een assistentiewoning, waarvan de koper de eigenaar is, en de aankoop van een financieel product, dat een woonrecht in een groep van assistentiewoningen geeft. In dat geval kopen ze geen specifieke assistentiewoning, maar een financieel product. Ze kunnen geen specifieke woning in het complex opeisen. Indien ze zelf een assistentiewoning willen betrekken, moeten ze zich tevreden stellen met de wooneenheid die op dat ogenblik toevallig vrij is.

Aangezien de markt voor gewone appartementen en kantoren op de meeste plaatsen verzadigd is, focussen veel vastgoedspelers zich nu op de groepen van assistentiewoningen, al dan niet gecombineerd met zorgarrangementen. Ze maken veel reclame en spelen hierbij het btw-voordeel uit. De assistentiewoningen worden soms ook als zorgflats, serviceresidenties en dergelijke verkocht. Sommige vastgoedmakelaars spiegelen tevens bepaalde nettorendementen bij beleggingen in assistentiewoningen voor. Vaak wordt in het investeringscontract echter gestipuleerd dat de ontwikkelaar niet aansprakelijk kan worden gesteld indien het vooropgesteld rendement niet kan worden gehaald.

De mensen die in groepen van assistentiewoningen investeren, zijn niet steeds de toekomstige bewoners van de woningen. Vaak wordt deze investering als een zuivere belegging beschouwd en hebben de beleggers niet echt een band met het

initiatief. Daarnaast stellen we vast dat de individuele personen die tot de aankoop zijn overgegaan, niet altijd bereid zijn de kosten van onderhouds- en herconditioneringswerken uit te voeren of in een woonassistentie te investeren.

De leden van de werkgroep zijn het er, met andere woorden, over eens dat een aantal maatregelen moeten worden genomen om de cliënten tegen bepaalde zaken te beschermen. In de evaluatie zullen de initiatiefnemers die verkeerde of onvoldoende informatie geven zeker worden opgenomen. Hetzelfde geldt voor de initiatiefnemers die zich als erkende groepen van assistentiewoningen uitgeven, om de inhoud van de juridische contracten en om de zorgarrangementen.

Ik herhaal dat de sector uiteraard veel bonafide organisatoren van allerlei aard omvat. We voelen echter aan dat we in breed overleg met alle betrokkenen in de sector een plan zullen moeten opstellen om de toekomstige ontwikkelingen verder te begeleiden. We moeten dat doen met het oog op een grotere transparantie en een hogere kwaliteitsgarantie voor de bewoners.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Helemaal op het einde heb ik toch nog een klein beetje voldoening gekregen. U hebt een hele toelichting gegeven over groepen van assistentiewoningen. Dat is allemaal duidelijk omschreven. We kennen dat. Daarover gaat mijn vraag om uitleg echter niet.

Ik heb de generieke term 'seniorenflats' gebruikt. Hierbij wordt een vorm van woonzorg verkocht. Het gaat echter niet om assistentiewoningen. Om die reden heb ik het bewust over seniorenflats gehad. Die woningen zijn niet aan een kwaliteitscontrole onderworpen. Dat is het onderwerp van mijn vraag om uitleg.

Ik vind het een goede zaak dat een werkgroep het decreet evalueert. We zullen hier zeker nog op terugkomen. De werkgroep houdt zich bezig met begrippen als assistentiewoning en groep van assistentiewoningen. Ik meen te hebben begrepen dat u op het einde van uw antwoord ook hebt verwezen naar de woningen die geen assistentiewoningen zijn en waarvoor deze benaming onterecht wordt gebruikt of waarvoor een andere benaming wordt gebruikt. Ik zou graag nog wat verduidelijking krijgen.

Zijn die woningen ook aan controle onderhevig? Mevrouw Saeyns heeft terecht opgemerkt dat we ook in dit verband over de transparantie en de communicatie moeten waken. Mensen denken soms dat ze een assistentiewoning kopen. In feite kopen ze totaal iets anders. Het gaat, als het ware, om een toegankelijke flat.

De vraag is wat we met de rest moeten doen. Hoe zult u dit in het plan van aanpak opnemen? Wat zal de werkgroep hiermee doen? Het zou me betreuren indien u zich tot de assistentiewoningen zou beperken. Daarvoor bestaat immers al een uitdrukkelijke regelgeving. We mogen de rest niet aan de Far West van de goedgelovigheid van ouderen of bouwpromotoren overlaten.

Dit betekent niet dat ik de sector wil afvallen. Ik zal zeker niet ontkennen dat er bona fide bouwpromotoren zijn. Er zijn er echter ook andere. Daar ligt het terrein nog wat braak. We moeten ageren. Ik hoop dat u dit kunt bevestigen en dat u hiermee rekening zult houden.

Minister, u zou de titel van assistentiewoning kunnen beschermen. U zou hier straffen of sancties aan kunnen verbinden. Het maakt niet uit. We moeten een of andere activiteit ontplooiën ten aanzien van het ongeregelde gedeelte van de sector. Nu worden veel oudere mensen teleurgesteld als ze zien wat ze uiteindelijk in handen krijgen of gekocht blijken te hebben.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Eerlijk gezegd, denk ik dat duidelijk ben geweest. Dit staat los van de benaming die wordt gebruikt. Wie aan de definitie voldoet, is aan de regelgeving onderworpen en moet zich aanmelden. Indien een woning niet aan de definitie voldoet, is het niet gemakkelijk hier op een decreetgevende wijze op in te haken.

Mevrouw Saeys, volgens mij hebt u daarnet gevraagd of we in de toekomst nog wel met het aanmeldingssysteem zullen werken. Daar valt iets voor te zeggen. Het is niet zo eenvoudig om dat systeem uit te leggen.

De oefening die bezig is, is de oefening die we na deze periode moeten doen. Persoonlijk ben ik ook blij met de dynamiek die is ontwikkeld. Aangepast wonen, in een goeie setting, waarbij alle mogelijke initiatiefnemers en financieringsmogelijkheden worden aangewend, is op zichzelf ook een goede evolutie. We moeten dus niet het kind met het badwater weggooien.

We weten wat de inhoud is als je dit wilt aanbieden. Als je aanbiedt wat in het Woonzorgdecreet is beschreven, mag je dat alleen doen in de termen van het decreet. Anders staan er volgens mij zelfs strafbepalingen in het Woonzorgdecreet.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Minister, ik herhaal dat ik die dynamiek zeker niet wil minimaliseren. Het is goed dat die er is, maar ik ben ervan overtuigd dat er nog een rol is weggelegd voor u, voor de welzijnssector, voor de Vlaamse overheid, om te reguleren wat niet als assistentiewoning begrepen kan worden, maar soms wel zo verkocht wordt, of als men andere namen gebruikt om mensen bewust te misleiden.

Minister Jo Vandeurzen: Dat gaat niet. Ofwel zeg je wat je aanbiedt en is dat volgens de definitie van het Woonzorgdecreet – en welke naam je ook gebruikt, je moet je aligneren – ofwel bied je iets aan dat niet de functionaliteiten heeft die in het Woonzorgdecreet begrepen zijn, en dan val je niet onder de regelgeving. Maar het is niet mogelijk om een combinatie te maken.

De heer Jan Bertels (sp·a): Het is wel duidelijk, minister, dat voor dat tweede deel, waarbij men beweert eronder te vallen, maar er niet onder valt, een activiteit is weggelegd voor de overheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het elektronisch toezicht
– 1806 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Door de zesde staatshervorming kreeg Vlaanderen de bevoegdheid over de justitiehuisen en het elektronisch toezicht. In de voorbije jaren kende dat systeem een gestage groei. Er groeide immers meer en meer een consensus over de meerwaarde van het systeem van elektronisch toezicht ten opzichte van de klassieke gevangenisstraf. Daarom werd er in de voorbije jaren ook sterk in het systeem geïnvesteerd.

Na het indienen van deze vraag heb ik trouwens gezien dat er een evaluatie is gebeurd, waaruit bleek dat mensen onder elektronisch toezicht veel minder recidive vertonen dan mensen die in het gewone systeem van gevangenisstraf terecht zijn.

Uiteraard hangt de benodigde capaciteit af van de beslissingen die door rechtbanken worden genomen. Federale wetgeving, bijvoorbeeld over de mogelijkheid van elektronisch toezicht in het kader van de voorlopige hechtenis, heeft daar een zeer grote impact op. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag mag blijken dat er in 2014 reeds 3902 Nederlandstalige personen onder elektronisch toezicht werden geplaatst.

Minister, wenst u verder in te zetten op een versterking van het systeem van elektronisch toezicht? Werd er al overleg gepleegd met het federale niveau en de andere gemeenschappen om na te gaan of een stijging van de capaciteit inzake elektronisch toezicht in de nabije toekomst nodig en mogelijk is? Is er al nagedacht over hoe de behoefte op dat vlak en de federale input via hoven en rechtbanken gemonitord kunnen worden en hoe de doorstroming van die gegevens naar de gemeenschappen zo vlot mogelijk kan verlopen? Zo ja, wat is de geraamde impact? Wat is vandaag de capaciteit? Was er voor de komende jaren een groei gepland in die capaciteit en werden er reeds afspraken gemaakt met het federale niveau en de andere gemeenschappen of een geraamde groei van de capaciteit eventueel kan worden opgevangen? Zo niet, wanneer zult u dat overleg organiseren? Hebt u er al een idee van welke budgettaire gevolgen dit kan hebben?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb een aantal opvolgingsvragen. In oktober van vorig jaar heb ik een vraag gesteld naar aanleiding van het feit dat de justitiehuisen en het elektronisch toezicht Vlaamse bevoegdheid werden. Toen hebt u geantwoord dat er op dat ogenblik een analyse werd gemaakt van de noodzakelijke investeringen voor het elektronisch toezicht. Aangezien die analyse nog niet afgerond was, kon er geen uitspraak worden gedaan over de vereiste financiële middelen. Is die analyse intussen gemaakt? Hoe luidt ze? Wat is de impact op de vereiste financiële middelen?

In datzelfde antwoord werd ook de aanbesteding aangehaald. Normaal moest er in maart van dit jaar een systeem in werking treden, maar er is wat vertraging. Het huidige systeem is daarom met zes maanden verlengd. Hoe staat het nu met de nieuwe aanbesteding? Wanneer kan daar een uitkomst worden verwacht?

In een antwoord dat u mij op 3 maart gaf, op een vraag over de problematiek van federaal wijzigende vragen inzake elektronisch toezicht en de impact daarvan op Vlaanderen, stelde u dat dit op een Interministeriële Conferentie Justitie zou worden geagendeerd en besproken. Wat is de stand van zaken op dat punt? U antwoordde toen ook dat er structureel overleg zou komen met de magistratuur. Ook daar had ik graag een stand van zaken van vernomen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Recent wetenschappelijk onderzoek van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) en het Instituut voor Strafrecht en Criminologie van Leiden, dat verscheen in het Tijdschrift voor Criminologie, toont aan dat elektronisch toezicht in België gunstig scoort op het vlak van recidive. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat gedetineerden onder elektronisch toezicht als strafuitvoeringsmodaliteit tot vijf jaar na hun vrijlating minder gedetineerd worden dan gedetineerden die hun straf volledig uitzaten in de gevangenis. Dat is natuurlijk een belangrijk gegeven.

De onderzoekers wijzen echter ook op het feit dat de resultaten werden opgemeten in een periode, namelijk van 2003 tot 2005, waarin sterk werd ingezet op een individuele benadering: elke veroordeelde kreeg een geïndividualiseerd dagschema, met begeleiding door een justitieassistent, de mogelijkheid om te werken, een opleiding of een therapeutische begeleiding bij te wonen en een daarop aangepast uurrooster.

Intussen heeft de concretisering van het elektronisch toezicht enkele inhoudelijke wijzigingen ondergaan. De resultaten van dit onderzoek mogen dus niet zomaar worden getransponeerd naar de toepassing van het elektronisch toezicht zoals dit recent werd overgeheveld naar de Vlaamse overheid, in het kader van de zesde staatshervorming. Maar de resultaten zijn dus hoopvol en wijzen ook op het potentieel en het belang van een kwaliteitsvolle uitvoering en omkadering met het oog op de re-integratie en het vermijden van recidive.

We zullen zeker en vast blijven inzetten op een efficiënte uitvoering van het elektronisch toezicht, waarbij het benutten van de kansen en de mogelijkheden tot re-integratie van de veroordeelde een belangrijke doelstelling is. Dat zal trouwens een belangrijk onderdeel worden van de verdere uitklaring van de taken van de justitiehuizen en van het Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht (VCET), in de aanloop naar de totstandkoming van het decreet over de justitiehuizen. Maar zoals u weet, bepaalt uiteindelijk de federale overheid de opdrachten die de justitiehuizen en het VCET uitoefenen in het kader van de gerechtelijke procedure of de uitvoering van gerechtelijke beslissingen. Overleg is dus absoluut noodzakelijk. Daarenboven loopt op dit ogenblik een procedure voor de aanbesteding van het raamcontract voor het elektronisch toezicht, waarbij we de mogelijkheden die op de markt bestaan, verkennen. Op dit ogenblik gaan we na wat de timing zou kunnen zijn.

De instroom van dossiers naar de justitiehuizen en naar het VCET wordt op twee manieren gemeten. Enerzijds is er het registratiesysteem SIPAR, dat bijhoudt hoeveel en welke dossiers er door de justitiehuizen worden behandeld. Anderzijds is er het registratiesysteem Siset, dat registreert hoeveel dossiers het VCET verwerkt. Dat staat toe de vraag naar de uitvoering van de maatregel elektronisch toezicht te monitoren. De afstemming van de vraag van de justitiële actoren, die de opdrachtgevers zijn, op het aanbod van de justitiehuizen kan ook steeds het voorwerp vormen van een bespreking op de interministeriële conferentie over de justitiehuizen.

De Bijzondere Financieringswet voorziet in een aanpassing van de federale dotatie als het aantal mandaten stijgt. Dat is belangrijk. Zoiets gebeurt na enkele jaren. Ik denk dat de eerste aanpassing in 2019 kan gebeuren. Wat de vraag van de heer Parys betreft, is het dus zo dat in de begroting 2015 de financiering van het elektronisch toezicht gebeurt volgens constant beleid. We proberen de mensen die er werken in dienst te houden, wat budgettaire middelen vergt. De Bijzondere Financieringswet staat toe om een aanpassing door te voeren, maar wel pas na drie jaar. Op de interministeriële conferentie over de justitiehuizen van 16 maart 2015 is een werkgroep opgericht die zich zal buigen over de wijze waarop de stijging van de opdrachten moet worden gedefinieerd en gemonitord. In het kader van deze nulmeting zal de bijkomende nood aan capaciteit voor het elektronisch toezicht in kaart worden gebracht, onder meer op basis van het federale justitieplan. Als in dat plan wijzigingen worden doorgevoerd, dan willen we uiteraard over de gevolgen ervan overleggen. Die gevolgen moeten dan ook worden verrekend in de uitvoeringsbesluiten van de Bijzondere Financieringswet. Er moet dan een nulmeting gebeuren, en ook de opdrachten moeten dan goed worden gedefinieerd.

In het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 zijn ook overlegstructuren uitgewerkt om de samenwerking tussen de justitiehuizen en de federale

instanties, waaronder de magistratuur, vorm te geven. Er is voorzien in overkoepelend overleg op centraal niveau en op het niveau van het gerechtelijk arrondissement. Op de interministeriële conferentie over de justitiehuisen van maart werden afspraken gemaakt over een snelle opstart van dit overleg. Op dit overleg zullen we de afstemming over de capaciteit van de justitiehuisen met de opdrachtgevers ook agenderen.

Op basis van de concrete elementen in de wetsontwerpen ter uitvoering van het federale justitieplan en een nulmeting in de afdeling Justitiehuisen zal de bijkomende nood aan capaciteit in kaart worden gebracht. Bij de opmaak van de begroting 2016 en volgende zullen we de bijkomende noden voor de uitvoering van de opdrachten van de justitiehuisen en het Vlaams Centrum voor Elektronisch toezicht in kaart brengen. We zullen daar uiteraard budgettaire oplossingen voor moeten vinden. De interministeriële conferentie over de justitiehuisen en de werkgroepen zullen in dit kader het forum zijn voor het verdere overleg tussen de gemeenschappen en de federale overheid.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik heb nog twee bijkomende vragen. Ik heb niet gehoord wat de actuele capaciteit van Vlaanderen is. Voorts spreekt u over een nulmeting die voor input voor de begroting voor 2016 moet zorgen. Hoe zit het met de concrete timing van de realisatie van die nulmeting?

Minister Jo Vandeurzen: Op 23 april waren er 1114 enkelbanden in gebruik. U begrijpt dat dat cijfer fluctueert. Wat de capaciteit is, weet ik niet, ik moet dat cijfer opvragen. Wat de nulmeting betreft, is het zo dat de werkgroepen zijn opgestart. Dat zal toch nog wel wat tijd vergen. Het zal u niet verwonderen dat ik op de interministeriële conferentie de minister van Justitie heb gezegd dat we zullen moeten overleggen over de gevolgen van zijn eventuele plannen. Dat is nodig als we als betrouwbare partners willen samenwerken om het beleid te stroomlijnen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang en begeleiding van geïnterneerden die de forensische psychiatrische centra verlaten
– 1823 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, minister, geachte leden, federaal – en beter te laat dan nooit, zou ik zeggen – werd beslist tot de oprichting van forensische psychiatrische centra voor de opvang van hoogrisico-geïnterneerden. Zo wilde de federale overheid een einde, of toch een begin van einde, maken aan de mensonterende omstandigheden van geïnterneerden in de gevangenissen, mensen die niet werden behandeld of begeleid. Inmiddels is het Forensisch Psychiatrisch Centrum Gent (FPC Gent) operationeel. Het zal in de komende maanden dus steeds meer geïnterneerden opvangen. Het Forensisch Psychiatrisch Centrum Antwerpen zou volgend jaar opengaan.

Een forensisch psychiatrisch centrum heeft tot doel de patiënten na behandeling te laten uitstromen en hen dan te volgen en te omkaderen met andere vormen van begeleiding. In Gent werkt men nu met dezelfde organisatie als in Nederland, en ik heb begrepen dat in Nederland 96 procent van de geïnterneerden kon uitstromen, wat dus wel best veel is. De begeleiding kan zowel residentieel, semi-residentieel als ambulantly zijn, in functie van de nood tot ondersteuning van

die geïnterneerde. Vlaanderen beschikt ter zake over heel wat aanbod: psychiatrische ziekenhuizen, het beschut wonen, de psychiatrische verzorgings-tehuizen, die ook overkomen in het kader van de zesde staatshervorming, en de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg's). Daarnaast is er natuurlijk ook nog het aanbod van algemene welzijnsdiensten, zoals de centra algemeen welzijnswerk (CAW's). Het is niet meer dan logisch dat al die voorzieningen kunnen worden bevestigd en kunnen meewerken in het kader van de doorstroom.

Minister, pleegt Vlaanderen overleg met het FPC Gent met betrekking tot de begeleiding van de geïnterneerden die uitstromen? Zo ja, wat is de stand van zaken? Zijn er al concrete afspraken gemaakt? Wordt binnen Welzijn gewerkt aan een plan, zowel op het vlak van capaciteit als inhoudelijk, om de uitstroom uit die forensische psychiatrische centra te kunnen opvangen? Zo ja, wat is de timing? De cgg's zouden een geschikte partner kunnen zijn voor ambulante begeleiding, maar ze kampen vandaag met wachtlijsten. In welke mate hebben ze volgens u de ruimte of zullen ze die krijgen om geïnterneerden die uitstromen, ambulant te begeleiden?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Ik wil ingaan op de suggestie van mevrouw Taelman zelf om de cgg's een rol te laten spelen in de vervolgzorg na het verblijf in de gespecialiseerde centra. Het is inderdaad niet vanzelfsprekend voor die centra om die rol op zich te nemen, niet alleen omdat de capaciteit vandaag al zeer sterk het voorwerp van vragen is, maar ook omdat een bijkomende uitdaging daarbij me ook het ontwikkelen van de nodige competenties lijkt te zullen zijn. Niet in elk cgg zijn alle competenties immers aanwezig om met die specifieke doelgroep aan de slag te gaan. Het benieuwt me dus of u het een optie vindt om die centra daarbij een belangrijke rol te laten spelen. Hoe wilt u dan concreet de voorwaarden scheppen om dat ook mogelijk te maken? Uiteindelijk moeten die competenties dan immers in alle cgg's aanwezig zijn, en niet enkel in die van Gent en Antwerpen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Ik wil me ook aansluiten bij mevrouw Taelman. Minister, u kondigde eerder al aan dat u in nauwe samenwerking met de federale overheid werk zou willen maken van zorgcircuits voor geïnterneerden. Dat sluit daar natuurlijk bij aan. In die zin is de vraag naar een vervolfbegeleiding voor mensen die werden geïnterneerd en die eerst waren opgenomen in de FPC's natuurlijk van belang. Ik wil deze vraag echter ook aangrijpen om te informeren naar iets dat daarmee eigenlijk toch ook wel deels is verbonden, namelijk het voornemen om een nieuw strategisch plan voor gedetineerden op te maken. Kunt u daar meer licht op werpen wat de timing betreft?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, geachte leden, op 16 maart jongstleden heeft het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een beleidscoördinator zorg- en dienstverlening aan geïnterneerden aangesteld, in het kader van het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan gedetineerden. Deze beleidscoördinator heeft contact met de uitbater van het Forensisch Psychiatrisch Centrum Gent, met als doel een goede samenwerking uit te bouwen.

Zoals u weet, is het niet de uitbater, maar de commissie tot bescherming van de maatschappij die beslist over het al dan niet toestaan van vrijheid op proef voor geïnterneerden. De algemene regeling om geïnterneerden die vrij gaan, op proef op te vangen en te begeleiden, verschilt niet naargelang het gaat over geïnterneerden die uit de gevangenis komen of over geïnterneerden die uit het

FPC komen. Er zijn nog geen concrete afspraken met het FPC, dat nog volop in de opstartfase zit, maar de gesprekken lopen en er is bereidheid tot samenwerking.

Daarnaast wensen we ook te vermelden dat het nieuwe strategisch plan voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, dat momenteel in opmaak is en nog voor het zomerreces ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd, een aantal extra doelstellingen zal bevatten die betrekking hebben op de doelgroep van de geïnterneerden. Het agentschap Zorginspectie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zal op vraag van de federale overheid toezicht houden op de kwaliteit van de zorgverlening en de kwaliteitszorg van het FPC. Daarvoor werd een samenwerkingsprotocol tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale overheid afgesloten. De samenwerking met andere actoren die zorg- en dienstverlening voor patiënten aanbieden, met het oog op de continuïteit van de zorgverlening en de uitstroom van patiënten uit het FPC, maakt daarvan integraal deel uit. Daarbij moet echter steeds de specifieke juridische context van de internering mee in rekening worden gebracht.

De beleidscoördinator bereidt in overleg met de verscheidene diensten tegen 2016 een plan van aanpak voor, dat focust op drie thema's. Ten eerste is er de uitstroom uit het FPC. Daarmee bedoelt men het faciliteren van de uitstroom en het in kaart brengen van de impact op de Vlaamse diensten en voorzieningen, zoals onder meer het beschut wonen, de psychiatrische verzorgingstehuizen, de cgg's, de CAW's, het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem en de voorzieningen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Tweede thema is ons netwerk van hulp- en dienstverlening ter beschikking te stellen van de geïnterneerden in het forensisch psychiatrisch centrum (FPC) in het kader van het decreet Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Het gaat om een aanbod vanuit de zorg- en dienstverlening dat complementair is met het zorgaanbod van de uitbater. Het derde thema is het ontwikkelen van een gedeelde visie op de zorg- en dienstverlening aan geïnterneerden.

Het Overlegplatform Oost-Vlaanderen vervult op dit ogenblik de externe ombudsfunctie in het forensisch psychiatrisch centrum, en dit gedurende één dag per week. Om de uitstroom vanuit de gevangenissen en het forensisch psychiatrisch centrum naar de voorzieningen binnen het VAPH te faciliteren, werden vanaf oktober 2014 17 bijkomende plaatsen gerealiseerd, voorbehouden voor personen met een handicap die geïnterneerd zijn, zodat hiervoor in totaal in 47 plaatsen is voorzien. Daarnaast is er nog de outreachende werking van het 't Zwart Goor, OBRA en Openlucht-opvoeding (OLO) voor personen met een handicap in de gevangenissen.

De centra voor geestelijke gezondheidszorg nemen nu reeds een belangrijke rol op in de ambulante begeleiding van geïnterneerden die vrij zijn op proef. In 2014 betrof dit 311 actieve zorgperiodes. Dat is belangrijk, de heer Anseeuw heeft ernaar gevraagd. Nu zijn het bepaalde cgg's die extra gefinancierd worden om die competenties te ontwikkelen en die dat ook doen. Dat is niet geconcentreerd in de regio rond het FPC, dat is in heel Vlaanderen, want uiteraard moeten die geïnterneerden terug naar een bepaalde regio.

Zoals gezegd, is het de Commissie tot Bescherming van de Maatschappij die beslist over het type begeleiding van een geïnterneerde. Het is een beetje zoals bij de probatiecommissies en dergelijke. Wij zijn vragende partij om daar beter overleg over te hebben. In mijn ronde langs de Justitiehuisen bleek dat die contacten zeer verscheiden zijn en dat er geen echte gestandaardiseerde manier van werken is. We willen graag een gesprek met die verschillende commissies.

We gaan nu de ontwikkeling van de uitstroom in het forensisch psychiatrisch centrum nauwgezet monitoren om na te gaan welke soort begeleiding het meest

gepast en gewenst is. Uiteraard moet er dan gekeken worden of dat kan aansluiten bij wat aan competenties nu reeds in de cgg's is ontwikkeld, dan wel of dat een andere aanpak of een verruiming van de competenties veronderstelt.

Tot slot wil ik nog zeggen dat we via het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem, waarvan de Vlaamse overheid de inrichtende macht is, onze verantwoordelijkheid ten aanzien van geïnterneerden nemen, met name door de inrichting van een afdeling forensische zorg voor geïnterneerden vrij op proef.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik wil u danken voor uw zeer interessant antwoord. Ik ben blij met de aanstelling van een beleidscoördinator. Bij het bekend worden van het strategisch plan zullen we daar verder kunnen op ingaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de afrekening voor kinderopvang voor het jaar 2014 – 1839 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, minister, voor het eerst sinds de inwerkingtreding van het decreet Kinderopvang is er een afrekening voor de organisatoren van kinderopvang. Het is belangrijk dat organisatoren met de nieuwe financieringsmethode een goed inzicht krijgen in de subsidiëringwijze om hun organisatie goed te kunnen beheren. Kind en Gezin gaf daarom een brochure uit 'Brochure Saldo 2014. Gezinsopvang en groepsopvang samenwerkende onthaalouders'. Opvallend daarbij is dat voor de berekening van de gemiddelde leeftijd wordt gekeken naar de personen die in dienst zijn van de organisator op 1 januari 2015. De voorschotten zijn berekend op het personeel dat in dienst was op 1 januari 2014. Dat betekent dat organisatoren die hun opvang hebben uitgebreid in de loop van 2014 en dus jonger personeel in dienst hebben genomen, soms toch geld mislopen. Vanaf 2016 zal trouwens gebruik worden gemaakt van de situatie op 1 januari 2015 en 1 januari 2016. Als verantwoording stelt Kind en Gezin dat de situatie van 1 januari 2014 niet kan worden gebruikt omdat het saldo vanaf nu wordt berekend op de subsidiegroep, waar dat voor de inwerkingtreding gebeurde op niveau van de locatie. In elk geval werden de initiatiefnemers van deze werkmethode voorafgaandelijk niet op de hoogte gesteld.

Bij de afrekening worden ook problemen vastgesteld met betrekking tot de kindcodes. Blijkbaar beschikt Kind en Gezin over andere kindcodes dan de voorzieningen. Het resultaat blijkt nagenoeg altijd negatief uit te vallen voor de voorziening. Het werken met verschillende kindcodes maakt het ook voor voorzieningen zeer moeilijk om een goede inschatting te kunnen maken van hun inkomsten, wat toch essentieel is om werk te kunnen maken van een goede bedrijfsvoering.

Minister, hebt u zicht op de omvang van subsidies die sommige organisatoren mislopen doordat de afrekening gebeurt op de personeelsbezetting van één enkel jaar, met name van 1 januari 2015? Waarom werd voor 2014 geen gebruik gemaakt van dezelfde parameters waarop de voorschotten werden berekend? Hoe verklaart u dat Kind en Gezin andere kindcodes gebruikt dan de kindcodes

waarmee de opvangvoorzieningen werken? Dit lijkt een structureel probleem te zijn. Zult u hieraan remediëren en binnen welke termijn? Hebt u een idee hoeveel middelen opvangvoorzieningen mislopen doordat er een verschil is in kindcodes? De brochure had tot doel te leiden tot een beter begrip van de nieuwe financiering. Is de inschatting er dat organisatoren ook effectief nu beter begrijpen welke subsidies zij mogen verwachten?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw Saeys, vanaf 1 april 2014 is, zoals u weet, het nieuwe decreet voor opvang van baby's en peuters in werking getreden en daarmee ook het nieuwe subsidiereglement. De subsidie bestaat vanaf nu uit meerdere componenten: een component gemiddelde leeftijd en een component prestaties. Het saldo dat bij de afrekening wordt uitbetaald, is een combinatie van deze beide componenten, en kan niet per component afzonderlijk worden berekend. Het jaar 2014 moet dan ook gezien worden als een overgangsjaar. Voor de berekening van de component leeftijd in het subsidiebedrag heeft men zich voor de berekening van de voorschotten 2014 gebaseerd op de gemiddelde leeftijd van de personeelsleden in 2013. Dit gebeurde om administratieve redenen, zo zou bijvoorbeeld het opnieuw opvragen van de gegevens en de herberekeningen van de voorschotten een enorme administratieve overlast en vertraging hebben opgeleverd. Indien de gegevens over de gemiddelde leeftijd van het personeel onvolledig waren of indien er geen gegevens beschikbaar waren, heeft men zich voor de berekening van de voorschotten gebaseerd op de gemiddelde leeftijd van de hele sector.

Bij de saldoafrekening heeft Kind en Gezin zich voor de component gemiddelde leeftijd gebaseerd op de gegevens van 1 januari 2015 en heeft men op die manier de te veel of te weinig ontvangen voorschotten bijgesteld. Dit is een éénmalige manier van werken die men nu gehanteerd heeft omdat de nieuwe regelgeving in werking is getreden vanaf 1 april 2014 en om administratieve overlast te vermijden.

Er is wel voorzien in compensatie voor organisatoren die hierdoor verlies lijden – zij kunnen een aanvraag indienen tot compensatie van het mogelijk geleden verlies – indien het subsidiebedrag 2014 lager ligt dan het ontvangen subsidiebedrag in 2013 en indien zij beantwoorden aan de voorwaarden zoals opgenomen in het ministerieel besluit met betrekking tot subsidies van baby's en peuters.

Vanaf het subsidiejaar 2015 kan de regeling uit het subsidiebesluit correcter worden toegepast. Er wordt rekening gehouden met de gemiddelde leeftijd bij het begin en onmiddellijk na afloop van het subsidiejaar.

Dat de organisatoren hiervan vooraf niet op de hoogte zouden zijn geweest, is niet echt correct. Deze werkwijze, specifiek voor het overgangsjaar 2014, en de regeling vanaf 2015, is reeds aangekondigd in de brochure voor kinderopvangvoorzieningen over de toepassing van de principes inzake inkomenstarief, die midden 2014 aan al deze opvangorganisatoren werd bezorgd. De brochure werd grondig voorbereid en nagelezen door een aantal organisatoren uit de sector.

Op basis van het aantal vragen dat Kind en Gezin tot nu toe kreeg hierover, kunnen we afleiden dat er zich zeker geen algemeen probleem stelt. Elke voorziening kan ook steeds terecht met vragen bij zijn of haar klantenbeheerder bij Kind en Gezin.

Wat de kindcodes betreft, is het niet juist te stellen dat er andere kindcodes gebruikt worden voor opvang met inkomenstarief dan deze die door Kind en Gezin zijn uitgereikt. Het is ook niet correct te stellen dat dit een structureel probleem zou zijn. Er zijn inderdaad wel enkele problemen geweest bij de start van het

online berekeningsstelsel voor inkomensstarief, zodat niet alle ouders even snel over een attest inkomensstarief konden beschikken, vooral de ouders voor wie deze digitale toepassing een probleem gaf en ouders die een correctie van hun tarief wilden. Hierdoor hebben een aantal opvangvoorzieningen alvast zelf een voorlopig tarief toegepast. Zodra wel een attest werd afgeleverd door Kind en Gezin, kon de opvang het juiste tarief aanrekenen en de voorlopige tarieven hiermee verrekenen.

Het is mogelijk dat bepaalde organisatoren niet alle gegevens hebben kunnen doorgeven in functie van de subsidieberekening 2014. Voor deze situaties is in systemen van regularisatie voorzien die in de loop van 2015 nog kunnen worden gebruikt. In de toekomst is het echter wel perfect mogelijk dat opvangvoorzieningen sneller over het juiste inkomensstarief beschikken doordat een online toepassing gecreëerd wordt waar de organisator het actuele correcte tarief zelf kan gaan opzoeken. Bovendien zullen vanaf 1 mei een aantal aanpassingen gebeuren in de manier waarop attesten inkomensstarief worden verkregen waardoor opvangvoorzieningen veel sneller kunnen beschikken over het correcte attest kindcode. Ik verwijs hiervoor ook naar het antwoord op eerdere vragen.

Indien u denkt over informatie te beschikken, of u wilt het agentschap confronteren met uw ervaringen, dan is er volgende week een uitstekend moment, want dan komt de leidend ambtenaar zich hier presenteren.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Het is, zoals u zegt, inderdaad zeer belangrijk dat er een correct attest inkomensstarief is voor die voorzieningen. Dat van die kindcodes vind ik niet uit. Het middenveld, bijvoorbeeld Solidariteit voor het Gezin, heeft ons gemeld dat er andere kindcodes zouden worden gebruikt door Kind en Gezin en door opvangvoorzieningen. Ik zal dat eens aan de administratie voorleggen en bekijken wat zij daarop te zeggen hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de subsidie voor het basisaanbod voor de buitenschoolse opvang – 1863 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voor organisatoren van groepsopvang met een attest van toezicht die buitenschoolse opvang organiseren en die aan bepaalde voorwaarden voldoen, is voorzien in een subsidie voor het basisaanbod buitenschoolse opvang van 578,99 euro per opvangplaats per jaar. Per opvanglocatie kan de subsidie maximaal voor 28 plaatsen worden toegekend.

Organisatoren die de afgelopen weken bij Kind en Gezin deze subsidie hebben aangevraagd, kregen als boodschap dat ze momenteel niet wordt toegekend. De subsidie zou vanaf nu worden geprogrammeerd. Aan de organisatoren werd de boodschap meegegeven voor verdere informatie de website van Kind en Gezin regelmatig te raadplegen. Ik wil er trouwens op wijzen dat de brochure 'Subsidies voor groepsopvang van schoolkinderen' bij de voorwaarden nergens vermeldt dat de voorziening moet passen binnen de programmatie.

Minister, is het zo dat de subsidie voor het basisaanbod voor buitenschoolse opvang vanaf nu wordt geprogrammeerd en enkel via deze programmatie zal worden toegekend? Welke indicatoren zullen voor de programmatie in aanmerking

worden genomen ? Wanneer zal die programmatie rond zijn? Wanneer zal die ruim worden gecommuniceerd?

Vandaag worden organisatoren van buitenschoolse kinderopvang geconfronteerd met deze nieuwe werkwijze, terwijl hun initiatief al helemaal klaar is en hun budgetten zijn berekend op deze subsidie. Minister, is het niet wenselijk dat u de nieuwe werkwijze breed communiceert zodat opvanginitiatieven er rekening mee kunnen houden dat ze eventueel geen subsidies zullen ontvangen dan wel moeten passen in een bepaalde programmatie?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): De vraag om uitleg van mevrouw Saeys verwonderde me toen ik ze las. Betekent dat dat er voordien een 'open end'-subsiëring was? Dat leek me zo onwaarschijnlijk. Dat was zeker niet zo. Ik ben gaan zoeken en vond dat in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 stond dat de subsidie voor het basisaanbod buitenschoolse opvang kan worden toegekend aan een organisator van groepsopvang met een attest van toezicht.

Minister, hoe gebeurde dat voordien? Zijn er wijzigingen en zo ja, welke zijn dat?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Er is momenteel geen regelgevend kader bepaald voor de programmatie van de buitenschoolse kinderopvang. De basissubsidie voor buitenschoolse kinderopvang kan worden toegekend binnen de grenzen van het budget, zoals dat heet. Wie een aanvraag doet en aan de voorwaarden voldoet, kan deze subsidie krijgen voor zover er budgetruimte is. Gelet op het feit dat er vandaag geen budget beschikbaar is, kunnen er nu geen nieuwe basissubsidies worden toegekend.

Aangezien er geen programmatie is voor de basissubsidie voor buitenschoolse opvang, is er geen nieuwe regeling en zijn er dus ook geen indicatoren die te communiceren zijn. Alvorens we verder investeren in de buitenschoolse kinderopvang moeten we werk maken van een kader voor het toekomstige Vlaamse beleid inzake opvang en vrije tijd van schoolkinderen.

Zoals u weet, wordt er namelijk een nieuw decreet voor de buitenschoolse kinderopvang voorbereid. Samen met de beleidsdomeinen Onderwijs, Cultuur, Jeugd, Vrije tijd en Sport zullen we werk maken van een vernieuwde regelgeving voor de buitenschoolse kinderopvang, waarbij we volop moeten inzetten op een model van integratie van aanbod binnen Welzijn, Vrije tijd, Jeugd en Sport. Hierbij moeten we ook rekening houden met de inkanteling van de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten die werden overgeheveld in het kader van de zesde staatshervorming. De lokale besturen krijgen hierbij een belangrijke regierol, maar dat is het resultaat van een vorige ronde interne staatshervorming.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Minister, zoals u zegt: het is zeer, zeer belangrijk dat er een regelgevend kader komt. Ik ben zeer hoopvol gestemd over het nieuwe decreet.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Mij lijkt het inderdaad logisch dat er eerst wordt gewerkt aan een groot regelgevend kader waarin er eventueel subsidiëringmogelijkheden zijn. Laten we beginnen bij het begin.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.